5.6 Člověk a jeho svět

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	2	3	3	3	0	0	0	0	12
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

Název předmětu	Člověk a jeho svět
Oblast	Člověk a jeho svět
Charakteristika předmětu	Vzdělávací oblast "Člověk a jeho svět" je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro první stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje., jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe a své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Žáci se učí pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Do vzdělávacího obsahu zahrnujeme 5 tematických okruhů: • Místo, kde žijeme - žáci se učí poznávat a chápat organizaci života v rodině, škole, obci, společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání místních i regionálních skutečností, na utváření přímých zkušeností např. v dopravě. • Lidé kolem nás - žáci si upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, úcty, snášenlivosti a rovného postavení všech lidí. Uvědomují si význam pomoci a solidarity mezi lidmi. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s globálními problémy světa. • Lidé a čas - žáci se učí orientovat v dějích i v čase, poznávají, jak se čas měří, jak se vyvíjely a utvářely dějiny. Žáci si mohou i samostatně vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů. Součástí předmětu jsou i možnosti návštěv muzeí, galerií, výstav, regionálních i celorepublikových.

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	• Rozmanitost přírody - žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti, poznávají, jak je důležité přírodu chránit, jak těžko se narušená příroda obnovuje. Na základě praktického poznávání okolní krajiny se žáci učí hledat možnosti, jak ve svém věku mohou přispět k obnově přírody poškozené činností lidí. • Člověk a jeho zdraví - žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické i fyziologické funkce a potřeby. Učí se a poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození až do dospělosti, co je vhodné a co nevhodné pro správný vývoj člověka, jeho zdraví, režim dne, hygienu, výživu. Získávají poučení o prevenci nemocí, nemocech i zdraví, poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování i vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně těch mimořádných, které mohou ohrozit jejich zdraví i zdraví celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost každý člověk má za své zdraví i zdraví jiných lidí.
Integrace předmětů	• Člověk a jeho svět
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** Žák ▪ vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ▪ vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě ▪ operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy ▪ samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti ▪ poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
	Kompetence k řešení problémů: Žák ▪ vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností ▪ vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému ▪ kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
	Kompetence komunikativní: Žák ▪ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu ▪ naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje ▪ rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění ▪ využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem ▪ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
	Kompetence sociální a personální: Žák ▪ účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ▪ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ▪ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	▪ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
	Kompetence občanské: Žák ▪ respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí ▪ chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu ▪ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka ▪ respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit ▪ chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Součástí vyučování předmětu Člověk a jeho svět jsou vycházky do přírody i do města. Velký důraz klademe na poznávání lidových tradic.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení nebo známky. Důraz se klade na písemné a ústní vyjadřování, aktivitu při vyučování. Žáci se dále učí sebehodnocení i hodnocení ostatních spolužáků pomocí popisného jazyka. Hodnotit mohou jednotlivci i skupiny. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální možnosti a schopnosti jedince.

Člověk a jeho svět	**1. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk a jeho zdraví**		
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	u lékaře části těla péče o zdraví u lékaře, části lidského těla, péče o zdraví
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	pravidla třídy cesta do školy zimní sporty pomáháme si u lékaře u rybníka nemoc a úraz
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění	*žák uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže*	*základní hygienické návyky* *části lidského těla*
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	*žák uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu*	*doprava ve městě* *pravidla silničního provozu*
Tematický celek - **Lidé a čas**		
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Vánoce Velikonoce
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	rok - roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, kalendář kolik je hodin

Člověk a jeho svět	1. ročník	
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti	*žák poznává různé lidské činnosti*	*povolání, lidská práce*
Tematický celek - **Lidé kolem nás**		
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	škola - zaměstnanci školy, učitelé a žáci, školní třída, budova školy.
		pravidla třídy
		já a moje rodina
		narozeniny, svátek
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	povolání
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	*žák pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*	*povolání, lidská práce*
ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně	*žák se chová adekvátně při setkání s neznámými lidmi*	*známí a neznámí lidé*
		nebezpečné situace
Tematický celek - **Místo, kde žijeme**		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	cesta do školy
		v divadle, v kině
		v obchodě
		kde bydlím, okolí domova a školy.
		školní třída
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	*žák se orientuje v okolí svého bydliště a v okolí školy*	*škola a její okolí*
		můj domov
		okolí mého bydliště
		naše obec
Tematický celek - **Rozmanitost přírody**		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	podzim v přírodě
		zima v přírodě
		jaro v přírodě
		léto v přírodě
		práce na zahradě
		v lese

Člověk a jeho svět	1. ročník	
		na poli
		v sadu
		na zahradě
		rok - roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, kalendář
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	poznáváme zvířata
		mláďata
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*žák pozoruje a popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*	*proměny přírody během ročních období*
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	*žák pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*	*domácí zvířata*
		běžná divoká zvířata
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost apod.); otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na		

Člověk a jeho svět	1. ročník	
druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		

Člověk a jeho svět	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk a jeho zdraví**		
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	části těla lidské smysly co je zdravé a nezdravé
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	nemoc a úraz
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění	*žák uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu*	*základní hygienické návyky*
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	*žák uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu*	*pravidla silničního provozu*

Člověk a jeho svět	2. ročník	
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných	*žák rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných*	*bezpečné chování*
		úraz a nemoc
Tematický celek - **Lidé a čas**		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	minulost, přítomnost a budoucnost
		čas a jeho měření
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	suroviny a výrobky
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti	*žák poznává různé lidské činnosti*	*povolání, lidská práce*
ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností	*žák zná rozvržení svých denních činností*	*denní rozvrh činností*
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase	*žák se orientuje v čase*	*den a noc, části dne*
		dny v týdnu
		části roku, roční období, měsíce v roce
Tematický celek - **Místo, kde žijeme**		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	jsem školák
		cesta do školy
		cestování
		můj domov
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	žák začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	naše vlast
		třídíme odpad
		ochrana přírody
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	*žák orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*	*naše škola*
		mé bydliště
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy	*žák popíše a zvládne cestu do školy*	*společenské chování*
		chování ve škole, kině, divadle, knihovně, na úřadě, v přírodě…
		má cesta do školy
Tematický celek - **Lidé kolem nás**		

Člověk a jeho svět	2. ročník	
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	já a moje rodina
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	zájmy a povinnosti
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	*žák pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*	*povolání, lidská práce*
ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy	*žák rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy*	*rodina*
ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování	*žák dodržuje základní pravidla společenského chování*	*společenské chování*
		chování ve škole, kině, divadle, knihovně, na úřadě, v přírodě…
Tematický celek - **Rozmanitost přírody**		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	plody podzimu, práce na zahradě
		příroda v zimě
		jarní květiny
		včely
		ptáci na jaře
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	keře a stromy - listnaté, jehličnaté
		les - lesní plody, houby
		hospodářská zvířata
		domácí mazlíčci
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*žák pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*	*roční období v přírodě*
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	*žák pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny*	*ovoce a zelenina*
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	*žák pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*	*poznáváme zvířata*

Člověk a jeho svět	2. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost apod.); otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		

Člověk a jeho svět	**3. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk a jeho zdraví**		
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	tísňová linka, důležitá telefonní čísla
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	mimořádné situace
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	stavba těla
		vnitřní orgány
		rozmnožování
		lidské smysly
		růst a vývoj
		správná výživa
		denní režim
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění	*žák popíše své zdravotní potíže a pocity*	*nemoc a úraz*
		u lékaře
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla	*žák pojmenuje hlavní části lidského těla*	*části lidského těla*
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění	*žák zvládá ošetření drobných poranění*	*péče o zdraví*
		základy první pomoci
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	*žák se chová obezřetně při setkání s neznámými lidmi; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*	*důležitá telefonní čísla*

Člověk a jeho svět	3. ročník	
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech (mdú)	*žák adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech*	*mimořádné události*
Tematický celek - **Lidé a čas**		
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	žák pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	náš region
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	povolání dospělých
		zájmové organizace, charita
		lidské výtvory
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase	*žák pozná, kolik je hodin*	*čas a jeho měření*
		kolik je hodin
		digitální a analogový čas
ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	*žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*	*minulost, přítomnost, budoucnost*
Tematický celek - **Lidé kolem nás**		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	hospodaříme s penězi, příjmy a výdaje
		povolání dospělých
		lidské výtvory
ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	*žák projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*	*každý jsme jiný*
Tematický celek - **Místo, kde žijeme**		
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	žák začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	naše vlast
		Praha
		krajina, typy krajiny
		orientace v krajině
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	*žák se orientuje v okolí svého bydliště a v okolí školy*	*naše obec*
		město a vesnice
Tematický celek - **Rozmanitost přírody**		
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí	žák provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a	skupenství látek
		měříme teplotu, čas, hmotnost, objem

Člověk a jeho svět	3. ročník	
jednoduchých nástrojů a přístrojů	přístrojů	
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	okolí lidských obydlí
		ekosystém les
		ekosystém louka
		ekosystém pole
		ekosystém voda
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	stromy a keře
		byliny
		houby
		ovoce a zelenina
		užitkové plodiny
		neživá příroda
		horniny a nerosty
		uhlí, ropa
		voda
		vzduch
		půda
		světlo a teplo
		rostliny - části těla, léčivé, jedovaté, chráněné rostliny
		savci
		ptáci
		ryby
		plazi
		obojživelníci
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	*žák pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*	*dřeviny a byliny*
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu	*žák provede jednoduchý pokus podle návodu*	*jednoduchý pokus*
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		

Člověk a jeho svět	3. ročník	
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost apod.); otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
doprava a životní prostředí (význam a vývoj, druhy dopravy a ekologická zátěž); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit); akce (Den Země apod.)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (příroda a kultura obce a její ochrana); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví a způsoby ochrany zdraví)		

Člověk a jeho svět	3. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; hledání pomoci při potížích		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference		
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)		

Člověk a jeho svět	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence k řešení problémů	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk a jeho zdraví**		
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	žák využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	lidské tělo - orgánové soustavy
		zdravý životní styl
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	žák účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	denní režim
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	žák uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	mimořádné situace
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního	*žák uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro*	*pravidla silničního provozu*

Člověk a jeho svět	4. ročník	
provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti	*cyklisty*	*dopravní značky*
		já, cyklista
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	*žák uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*	*důležitá telefonní čísla*
		krizové situace
Tematický celek - **Lidé a čas**		
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	žák pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	dějiny, počítání času, zkoumání minulosti
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	žák srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	pravěk, lovci sběrači a první zemědělci
		příchod Slovanů, Velkomoravská říše
		Přemyslovci
		Lucemburkové a Karel IV.
		Jan Hus a husité
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji	*žák uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji*	*naše obec*
		náš kraj
		Česká republika, naše vlast
		staré pověsti české
		pravěk
		Velká Morava
		románský sloh
		Lucemburkové
		gotický sloh
		život ve středověku
		husitské války
		život po husitských válkách
		život v novověku
		Habsburkové
		renesance
		přemyslovští panovníci

Člověk a jeho svět	4. ročník	
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	*žák vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*	*naše obec*
		náš kraj
		památky v našem okolí
		staré pověsti české
Tematický celek - **Lidé kolem nás**		
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	žák rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	šikana, rasismus, vandalismus, kriminální chování
ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)	*žák dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci*	*slušné a bezpečné chování*
ČJS-5-2-01pdodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)		*vhodné a nevhodné jednání*
ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	*žák rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*	*slušné a bezpečné chování*
ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých		*vhodné a nevhodné jednání*
		šikana, vandalismus, rasismus a další projevy nevhodného chování
Tematický celek - **Místo, kde žijeme**		
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	mapa, plán, globus
		Jihočeský kraj
		Česká republika, Evropa
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	žák rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	mapa, plán, globus
		Česká republika, Evropa
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	žák vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Praha
		památky ČR
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	žák určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	světové strany
		orientace v krajině
		orientace na mapě
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě,	*žák popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou*	*práce s mapou ČR*

Člověk a jeho svět	4. ročník	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje	*obec do příslušného kraje*	
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	*žák uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí*	*naše obec*
		náš kraj
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	*žák sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*	*cestování*
Tematický celek - **Rozmanitost přírody**		
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	žák objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	živá a neživá příroda
		voda
		vzduch
		světlo a teplo
		půda
		podmínky pro život
		nerosty a horniny
		člověk a příroda
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	žák vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	příroda na podzim - lidská obydlí, les
		příroda v zimě
		příroda na jaře - v parku, potok a řeka
		příroda v létě - pole, louka, rybník
		vesmír - sluneční soustava, Slunce, planety
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	žák porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	podmínky pro život
		houby
		rostliny
		živočichové
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	žák založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	skupenství látek
		vlastnosti látek
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	*žák popíše střídání ročních období*	*střídání ročních období*
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	*žák na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody*	*přizpůsobení organismů prostředí*
		neživá a živá příroda
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	*žák provádí jednoduché pokusy se známými látkami*	*provedení jednoduchého pokusu podle návodu*

Člověk a jeho svět	4. ročník	
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	*žák zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí*	*přizpůsobení organismů prostředí*
		péče o drobná domácí zvířata, domácího mazlíčka
		rostliny, živočichové, houby
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny	*žák zvládá péči o pokojové rostliny*	*péče o pokojové rostliny*
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
doprava a životní prostředí (význam a vývoj, druhy dopravy a ekologická zátěž); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit); akce (Den Země apod.)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (příroda a kultura obce a její ochrana); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví a způsoby ochrany zdraví)		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost apod.); otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		

Člověk a jeho svět	4. ročník	
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, přijímat odpovědnost za své postoje a činy); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; ; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv		

Člověk a jeho svět	**5. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence k řešení problémů	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk a jeho zdraví**		
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	vývoj člověka
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	žák předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	návykové látky
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	žák uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zdravý životní styl
		ochrana zdraví
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	žák rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	základy první pomoci
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	žák využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	lidské tělo - kostra, svalová soustava, dýchací soustava, srdce a oběhová soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, smyslová soustava, kožní soustava, nervová soustava, rozmnožovací soustava
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	*žák uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*	*orgánové soustavy*
		ochrana zdravý a zdravý životní styl
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	*žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*	*etapy lidského života*
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	*žák odmítá návykové látky*	*návykové látky a jejich odmítání*
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	*žák ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*	*důležitá telefonní čísla*
		první pomoc
Tematický celek - **Lidé a čas**		
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních	žák srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Habsburkové
		třicetiletá válka
		Marie Terezie

Člověk a jeho svět	5. ročník	
specifik		Československo
		první a druhá světová válka
		komunistické Československo
		současná Česká republika
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	žák využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	muzeum, galerie, knihovna, archiv
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	*žák rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách*	*novověk, Habsburkové*
		barokní sloh
		Marie Terezie a Josef II.
		vynálezy
		první světová válka, první republika
		druhá světová válka
		Československo po druhé světové válce
Tematický celek - **Lidé kolem nás**		
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	žák vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	vztahy mezi lidmi
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	žák se orientuje v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	finance - příjmy a výdaje, dluh, spoření
ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	*žák uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*	*moje práva a povinnosti*
ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy		
ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz	*žák porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz*	*základy finanční gramotnosti*

Člověk a jeho svět	5. ročník	
ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz		
ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze	*žák používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*	*práce s penězi*
ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze		*jednoduchý nákup*
ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů	*žák sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů*	*osobní, rodinný rozpočet*
ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů		
Tematický celek - **Místo, kde žijeme**		
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	žák vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Evropa jako světadíl
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	žák rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	sousední státy ČR
		těžba surovin, průmysl
		zemědělství ČR
		služby, doprava a komunikace
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	žák porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Evropa jako světadíl
		sousední státy ČR
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	žák rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	volební systém ČR
		práva a povinnosti občanů, lidská práva
		státní symboly ČR
ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany	*žák se orientuje na mapě České republiky, určí světové strany*	*práce s mapou*
		povrch ČR
		vodstvo ČR
		světové strany
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a	*žák má základní znalosti o České republice a její*	*Česká republika v současnosti*

Člověk a jeho svět	5. ročník	
její zeměpisné poloze v Evropě	*zeměpisné poloze v Evropě*	*Česká republika a její poloha v Evropě*
		obyvatelstvo ČR
		státní členění ČR
		zemědělství a lesnictví v ČR
		těžba nerostných surovin v ČR
		průmysl, služby a doprava v ČR
		hlavní město Praha
		sousední státy
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky	*žák pozná státní symboly České republiky*	*státní symboly*
ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	*žák se řídí zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*	*zásady bezpečného pobytu v přírodě*
Tematický celek - **Rozmanitost přírody**		
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	žák objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	živá a neživá příroda
		voda
		vzduch
		světlo a teplo
		půda
		nerosty a horniny
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	žák zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	přizpůsobivost rostlin a živočichů
		společenstva živých organismů
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	žák zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	nerostné suroviny
		energetické suroviny
		elektrická energie
		botanické a zoologické zahrady
		lidské výtvory - průmysl, příjem informací, jednoduché stroje
		ochrana přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením	žák vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a	vesmír - vznik vesmíru, člověk dobývá vesmír
		Slunce, planety, hvězdy

Člověk a jeho svět	5. ročník	
času a střídáním ročních období	střídáním ročních období	podnebné pásy - tropický, subtropický, mírný, polární
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	*žák popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují*	*mimořádné přírodní události*
		vliv člověka na přírodu
		Země jako planeta
		vesmír
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	*žák se chová podle zásad ochrany přírody a životního prostředí*	*ochrana přírody*
		národní parky a chráněná území ČR
Nepřiřazené učivo		
		počasí a podnebí
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
doprava a životní prostředí (význam a vývoj, druhy dopravy a ekologická zátěž); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit); akce (Den Země apod.)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (příroda a kultura obce a její ochrana); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví a způsoby ochrany zdraví)		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, přijímat odpovědnost za své postoje a činy); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce)		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
naše vlast a Evropa; evropské krajiny; státní a evropské symboly; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, změny v potřebě zemědělské půdy; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
klíčové mezníky evropské historie; instituce Evropské unie, mezinárodní organizace		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie, význam ústavy jako základního zákona země		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
volební systémy a demokratické volby a politika; obec jako základní jednotka samosprávy státu		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.7 Dějepis

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	2	2	8
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Dějepis
Oblast	Člověk a společnost
Charakteristika předmětu	Vyučovací předmět dějepis spadá do výukové oblasti „Člověk a společnost“ a přináší základní poznatky o vývoji lidské společnosti a dějinných událostech. Hlavním posláním předmětu je zachování historické paměti a poznání dějů a jevů minulosti, které zásadním způsobem formovaly vývoj naší společnosti a mají tedy vliv na naši současnost. Předmět uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace a rozvíjí časové a prostorové vnímání dějů. Pro předmět je důležité kladení otázek, které vedou k prolnutí současnosti s minulostí, což by v žácích mělo vést k pocitu důležitosti a aktuálnosti dějinného poznání.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Dějepis je vyučován na 2. stupni jako samostatný předmět ve všech ročnících a významně rozšiřuje a prohlubuje znalosti, které žáci získali o dějinách v předmětu Člověk a jeho svět ve 4. a 5. ročníku. Hodinová dotace pro tento předmět je ve všech ročnících 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a využíváno je frontální výuky, skupinové práce i individuálního vyučování. Součástí výuky je i samostatná práce během hodin nebo pomocí zadaných úkolů a referátů, což žáky vede k samostatnému vyhledávání a následnému zpracování informací. V hodinách je uplatňován individuální přístup k žákům s podpůrnými opatřeními. Při práci i hodnocení jsou respektovány zásady práce s těmito žáky.
Integrace předmětů	• Dějepis
Mezipředmětové vztahy	• Český jazyk
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** Metody a způsoby učení, výuka, výsledky učení, práce s informacemi, propojování a využití vědomostí.
	Kompetence k řešení problémů: Analýza problému, plánování řešení, řešení problému, posouzení a aplikace řešení.

Název předmětu	Dějepis
	Kompetence komunikativní: Práce s informacemi (jejich výběr, třídění), způsob vyjadřování (jeho srozumitelnost a logika), písemný projev, ústní projev, naslouchání, navazování a udržování kontaktu při komunikaci.
	Kompetence sociální a personální: Přípravná fáze práce ve skupině, realizace práce ve skupině, vyhodnocení práce ve skupině, upevňování vztahů s druhými, podložená volba osobních cílů, emoce.
	Kompetence občanské: Respekt k druhým, pravidla společenského chování, odmítání násilí, aktivní pomoc, samostatné jednání, respekt k právům jednotlivce, udržitelnost života a životního prostředí, chování v krizových situacích, vztah ke kulturnímu dědictví.
	Kompetence pracovní: Plánování vlastní práce a její hodnocení, profesní inspirace.
	Kompetence digitální: Vedení žáků k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních kompetencí při učení (získávání nových poznatků, vyhledávání informací a kritický přístup při jejich aplikaci).
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Nedílnou součástí vyučování dějepisu jsou studijní návštěvy vzdělávacích a vědeckých institucí, např. muzeí, vědeckých pracovišť (historický ústav), památníků s historickým kontextem a diskuse s historiky a pamětníky.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení a známky. Žáci jsou hodnoceni na základě posouzení jejich faktografických znalostí a způsobu jejich aplikace v tematicky navazujících celcích a schopnosti komparace. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální specifika jedince

Dějepis	**6. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk v dějinách**		
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	úvod do učiva dějepisu
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	archeologie a další historické vědy
		historické prameny (písemné, hmotné)
		instituce historického poznání (archivy, muzea)
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	žák se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	měření času, periodizace dějin
		historický prostor (mapa)
D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	*žák chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti*	*pravěk - počátky lidské společnosti*
		doba kamenná
		doba bronzová (mdú)
		doba železná (mdú)
Tematický celek - **Počátky lidské společnosti**		
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	pravěk, počátky lidské společnosti
		starší doba kamenná
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	žák objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	mladší doba kamenná
		doba bronzová
		doba železná
D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a	*žák podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní*	*pravěk - počátky lidské společnosti*
		doba kamenná

Dějepis	6. ročník	
kultovní předměty	*předměty*	*doba bronzová (mdú)*
		doba železná (mdú)
D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	*žák rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*	*pravěk - počátky lidské společnosti*
		doba kamenná
		doba bronzová (mdú)
		doba železná (mdú)
Tematický celek - **Nejstarší civilizace. Kořeny Evropské kultury**		
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	starověk (vznik států, vznik písma)
		starověká Mezopotámie (poloha, přírodní podmínky, vznik států)
		říše Předního východu
		starověký Egypt (poloha, přírodní podmínky, způsob života a vlády)
		starověká Indie (poloha, přírodní podmínky, společnost, vznik státu)
		starověká Čína (poloha, přírodní podmínky, rozvoj společnosti, vznik státu)
		starověké Řecko (poloha, přírodní podmínky, Helada a Helénové)
		starověký Řím (poloha, přírodní podmínky a vznik města)
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	kultura starověké Mezopotámie
		kultura starověkého Egypta
		kultura starověké Indie
		kultura starověké Číny
		starověké Řecko - minojská a mykénská kultura
		klasická řecká kultura
		kultura starověkého Říma
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	žák demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	starověké Řecko - minojská a mykénská kultura
		klasická řecká kultura

Dějepis	6. ročník	
		helénismus
		starověký Řím - Etruskové a římští králové
		starověký Řím - Římské císařství (principát, dominát)
		starověký Řím - úpadek a pád Římské říše
		kultura starověkého Říma
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	kultura starověké Mezopotámie
		starověký Egypt (poloha, přírodní podmínky, způsob života a vlády)
		kultura starověkého Egypta
		starověká Indie (poloha, přírodní podmínky, společnost, vznik státu)
		kultura starověké Indie
		starověká Čína (poloha, přírodní podmínky, rozvoj společnosti, vznik státu)
		kultura starověké Číny
		starověké Řecko - temná staletí (homérské období)
		starověké Řecko - archaické období (Sparta a Athény, athénská demokracie)
		starověké Řecko - klasické období; řecko-perské války, peloponéská válka
		starověké Řecko - Alexandr Veliký
		starověký Řím - Etruskové a římští králové
		starověký Řím - Římská republika
		starověký Řím - krize a zánik Římské republiky
		starověký Řím - Římské císařství (principát, dominát)
		starověký Řím - úpadek a pád Římské říše
D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států	*žák si uvědomuje souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*	*starověká Mezopotámie*
		starověký Egypt
		starověká Indie
		starověká Čína

Dějepis	6. ročník	
		starověké Řecko - minojská a mykénská kultura, temná staletí
		starověké Řecko - Sparta a Athény
		starověké Řecko - klasické období, řecko-perské války, peloponéská válka
		kultura starověkého Řecka
		Alexandr Veliký a jeho tažení
		starověký Řím (Etruskové a římští králové)
		starověký Řím - císařství
		zánik Říše římské
D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací	*žák popíše život v době nejstarších civilizací*	*starověká Mezopotámie*
		starověký Egypt
		starověká Indie
		starověká Čína
		starověké Řecko - minojská a mykénská kultura, temná staletí
		starověké Řecko - Sparta a Athény
		starověké Řecko - klasické období, řecko-perské války, peloponéská válka
		kultura starověkého Řecka
		Alexandr Veliký a jeho tažení
		starověký Řím (Etruskové a římští králové)
		starověký Řím - císařství
		zánik Říše římské
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zážitky a zkušenosti z Evropy, místa, události a artefakty Evropy		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		

Dějepis	6. ročník	
kulturní krajina jako pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie		

Dějepis	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence digitální • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Křesťanství a středověká Evropa**		
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	středověk (úvod, dělení)
		zánik Římské říše
		stěhování národů
		Francká říše
		Vikingové a jejich výboje
		vznik Anglie
		počátky Francie
		Slované a Sámova říše
D-9-4-04 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	žák vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	křesťanství v raně středověké Evropě
		Byzantská říše
		Svatá říše římská

Dějepis	7. ročník	
		křížové výpravy
D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	žák objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava
		Přemyslovci a počátky českého státu
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	středověká společnost
		románská kultura
		gotické umění - věk katedrál
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	žák si uvědomí obohacení Evropy kulturními vlivy z Orientu	Byzantská říše
		Islám a Arabové
		tatarské výboje
D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území	*žák uvede první státní útvary na našem území*	*Sámova říše a Slované*
		říše Velkomoravská
D-9-4-03p uvede základní informace z období počátků českého státu	*žák uvede základní informace z období počátků českého státu*	*počátky českého státu*
		kultura v době románské
		Hunové a stěhování národů
		Sámova říše a Slované
		říše Velkomoravská
		Cyril a Metoděj
		rod Přemyslovců
		kníže Václav
		legendy
D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	*žák charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*	*husitství*
		Mistr Jan Hus - kritika církve
		Jan Žižka z Trocnova
		průběh husitských válek
		důsledky husitských válek (úpadek církve, hospodářství a kultury)
D-9-4-04p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti	*žák popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti*	*založení biskupství v Praze a Olomouci*
		biskup Vojtěch Slavníkovec
		rozvoj křesťanské církve

Dějepis	7. ročník	
D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské	*žák rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské*	*rozvoj měst a vzdělanosti*
		rozkvět společnosti za vlády Přemyslovců a Lucemburků
		těžba stříbra
		knížata a králové, rytíři
		o rytířích a turnajích, na hradech
D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	*žák uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*	*knížata a králové, rytíři*
		o rytířích a turnajích, na hradech
		Přemysl Otakar II.
		Karel IV.
Tematický celek - **Objevy a dobývání. Počátky nové doby**		
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	žák vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	Mistr Jan Hus; předhusitská společnost
		husitství a husitské války
		reformace a protireformace v Evropě
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	žák vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Mistr Jan Hus; předhusitská společnost
		husitství a husitské války
		Čechy v době pohusitské a vláda Jiřího z Poděbrad
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	žák popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	žák objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy	poslední Přemyslovci
		České království za Lucemburků
		Český stát za Jagellonců
		české země za vlády Habsburků
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	žák objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	české stavovské povstání
		třicetiletá válka
D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	humanismus a renesance
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř	žák charakterizuje vývoj států a společnost v pozdním středověku	České království za Lucemburků
		Evropa v pozdním středověku

Dějepis	7. ročník	
habsburské monarchie		
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	žák charakterizuje vývoj států a společnost ve vrcholném středověku	tatarské výboje
		poslední Přemyslovci
		společnost vrcholného středověku a vznik měst
		Evropa ve vrcholném středověku
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zážitky a zkušenosti z Evropy, místa, události a artefakty Evropy		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
kulturní krajina jako pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa		

Dějepis	**8. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Modernizace společnosti**		
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Evropa po třicetileté válce
		Habsburská monarchie v 17. a 18. století
		baroko a rokoko
		osvícenství
		Rusko za Romanovců (Petr Veliký, Kateřina Veliká)
		Prusko
		klasicismus a romantismus
		habsburská monarchie ve 2. polovině 19. století
		české země ve 2. polovině 19. století
		emancipace a feminismus
		vědecký a technický pokrok (vynálezy a vynálezci)
		kultura druhé poloviny 19. století a počátku 20. století
D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období	*žák uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období*	*technické vynálezy*
		manufaktury
D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století	*žák vyjmenuje významné osobnosti českých dějin 19. století*	*osobnosti českých dějin 19. století*
D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století	*žák uvede základní historické události v naší zemi v 19. století*	*revoluční rok 1848*
		národní obrození (ND, spolky)
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a	žák objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a a rozbitím starých	anglická revoluce
		osvícenský absolutismus

Dějepis	8. ročník	
rozbitím starých společenských struktur v Evropě	společenských struktur v Evropě	Habsburská monarchie v době osvícenství
		válka za nezávislost, vznik USA
		Velká francouzská revoluce
		napoleonské války
		válka Sever proti Jihu
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	národně osvobozenecká hnutí v Evropě
		české národní obrození
		revoluce 1848 -1849
		sjednocení Itálie a Německa
D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	průmyslová revoluce
		viktoriánská Anglie
		imperialismus a kolonialismus
		habsburská monarchie ve 2. polovině 19. století
		mezinárodní vývoj před 1. světovou válkou
Tematický celek - **Objevy a dobývání. Počátky nové doby.**		
D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu	*žák popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu*	*Kryštof Kolumbus*
		zámořské cesty
		humanismus a renesance
		vynález knihtisku
D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	*žák pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*	*J. A. Komenský*
		Marie Terezie
		Josef II.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zážitky a zkušenosti z Evropy, místa, události a artefakty Evropy		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa		

Dějepis	8. ročník	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
kulturní krajina jako pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie		

Dějepis	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Moderní doba**		
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	žák na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	první světová válka a poválečný svět
		druhá světová válka (příčiny, charakter, průběh)
D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války	*žák uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války*	*1. světová válka*
D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	*žák uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*	*vznik ČSR, okolnosti vzniku, datum*
		T. G. Masaryk
		život za první republiky
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	žák rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	léta prosperity - zlatá 20. léta
		kultura a věda mezi válkami
		sametová revoluce a rozpad Československa
		Česká republika na prahu 21. století
		svět na prahu 21. století

Dějepis	9. ročník	
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	hospodářská krize a její důsledky
		totalitní systémy (fašismus, nacismus)
		cesta k nové válce (Evropa a svět ve 30. letech)
		protektorát Čechy a Morava
		heydrichiáda
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	žák na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	protektorát Čechy a Morava
		druhá světová válka (příčiny, charakter, průběh)
		poslední roky války
		poválečné uspořádání světa
		svět na prahu 21. století
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Československo - první léta existence
		protektorát Čechy a Morava
		domácí a zahraniční odboj
		heydrichiáda
		Československo po 2. světové válce
		Československo v 50. letech
		Československo v 60. letech 20. století
		Československo - období normalizace
		sametová revoluce a rozpad Československa
		Česká republika na prahu 21. století
Tematický celek - **Rozdělený a integrující se svět**		
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	poválečné uspořádání světa
		studená válka
		Československo po 2. světové válce
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	žák vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	poválečné uspořádání světa
		studená válka
		Československo v 50. letech
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	žák posoudí postavení rozvojových zemí	poválečné uspořádání světa
		svět na prahu 21. století

Dějepis	**9. ročník**	
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	žák prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Česká republika na prahu 21. století
		věda a technika (60. – 90. léta)
		svět na prahu 21. století
D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	*žák popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*	*protektorát Čechy Morava*
		Mnichovská dohoda
		život za okupace
		příčiny, průběh a výsledky 2. světové války
		politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	*žák chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti*	*totalitní režim*
		1968 - Pražské jaro
		1989 - Sametová revoluce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zážitky a zkušenosti z Evropy, místa, události a artefakty Evropy		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
kulturní krajina jako pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.8 Výchova k občanství

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Výchova k občanství
Oblast	Člověk a společnost
Charakteristika předmětu	Vzdělávací předmět výchova k občanství v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět Výchova k občanství patří do vzdělávací oblasti "Člověk a společnost" a je vyučován v 6. - 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Žáci se seznamují s tématy vztahující se k osobnosti, rodině, hospodářskému životu. Seznamují se s demokratickými principy společnosti, politickými institucemi v ČR i v evropském kontextu. Jsou vedeni k respektování práv jiných lidí, ochraně přírody i kulturních hodnot. Výuka probíhá zejména v kmenové třídě, ale hodiny výchovy k občanství jsou doplňovány o projektové dny přednášky. Ke každému žákovi se přistupuje dle jeho individuálních schopností, nadaní žáci mohou nad rámec učiva tvořit referáty a vést řízenou diskusi s ostatními žáky na dané téma, což je pro tento předmět klíčové.
Integrace předmětů	• Výchova k občanství
Výchovné a vzdělávací strategie: společné	**Kompetence k učení:**

Název předmětu	Výchova k občanství
postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Metody a způsoby učení, výuka, výsledky učení, práce s informacemi, propojování a využití vědomostí.
	Kompetence k řešení problémů: Analýza problému, plánování řešení, řešení problému, posouzení a aplikace řešení.
	Kompetence komunikativní: Práce s informacemi (jejich výběr, třídění), způsob vyjadřování (jeho srozumitelnost a logika), písemný projev, ústní projev, naslouchání druhým, navazování a udržování kontaktu při komunikaci.
	Kompetence sociální a personální: Přípravná fáze práce ve skupině, realizace práce ve skupině, vyhodnocení práce ve skupině, upevňování vztahů s druhými, podložená volba osobních cílů, emoce.
	Kompetence občanské: Respekt k druhým, pravidla společenského chování, odmítání násilí, aktivní pomoc, samostatné jednání, respekt k právům jednotlivce, udržitelnost života a životního prostředí, chování v krizových situacích, vztah ke kulturnímu dědictví.
	Kompetence pracovní: Plánování vlastní práce a její hodnocení, výběr profese, podnikatelské myšlení, finanční plánování.
	Kompetence digitální: Vedení žáků k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních kompetencí při učení (získávání nových poznatků, vyhledávání informací a kritický přístup při jejich aplikaci).
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Vyučovací předmět Výchova k občanství má připravit žáky k orientaci v reálném životě, a proto jsou důležitou součástí výuky setkávání s problematikou vazby mezi občanem a veřejnými institucemi, např. návštěvy úřadů na úrovni obývané obce, ale i krajského města.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení a známky. Žáci jsou hodnoceni na základě posouzení jejich faktografických znalostí a způsobu jejich aplikace v tematicky navazujících celcích a také jejich aktivní zapojené do hodin a projektů. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální specifika jedince.

Výchova k občanství	**6. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk ve společnosti**		
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	žák objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	naše vlast - symboly, státní svátky, významné dny
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	žák rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	vlastenectví versus nacionalismus
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	škola, pravidla ve škole, umění učit se
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	rozvoj osobnosti, duševní zdraví, vyrovnávání se s problémy
VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	*žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*	*mezilidské vztahy (přátelství, parta, manželství, tým, chování, pomoc)*
VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	*žák rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům*	*mezilidské vztahy (přátelství, parta, manželství, tým, chování, pomoc)*
		rodina (postavení jedince v rodině, vývoj a funkce, rodinné vztahy, náhradní rodinná péče)
		přátelství
		péče o staré, nemocné a postižené občany
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů	žák popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i	Česká republika jako součást EU
		práva občanů ČR v rámci EU

Výchova k občanství	6. ročník	
ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	možných způsobů jejich uplatňování	
Tematický celek - **Člověk jako jedinec**		
VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním	*žák chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*	*škola, zaměření, profese*
Tematický celek - **Člověk, stát a právo**		
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	žák dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	lidská práva, práva dětí - úvod
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	žák rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	trestní právo, přestupek
VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	*žák v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací*	*krizové situace (šikana, teroristický útok, tísňové volání)*
VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	*žák uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*	*rodina (postavení jedince v rodině, vývoj a funkce, rodinné vztahy, náhradní rodinná péče)*
		rodina po ekonomické, právní a sociální stránce, role rodinných příslušníků
VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	*žák uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*	*náš domov (instituce našeho regionu, naše obec, náš region, tradice regionu)*
		naše vlast
Tematický celek - **Člověk, stát a hospodářství**		
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	*žák stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*	*rodina po ekonomické, právní a sociální stránce, role rodinných příslušníků*
VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	*žák uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*	*péče o staré, nemocné a postižené občany*
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, formy participace žáků na životě místní komunity		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci		

Výchova k občanství	6. ročník	
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami		

Výchova k občanství	**7. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk, stát a hospodářství**		
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	žák rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	vlastnictví a jeho druhy
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	žák sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	rozpočet domácnosti
		vyrovnaný, schodkový a přebytkový rozpočet domácnosti
		příjmy a výdaje
VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti	*žák sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti*	*bohatství a majetek*
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování		*rozpočet*
		výdaje a příjmy rodiny
		hospodaření
Tematický celek - **Člověk, stát a právo**		
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	žák rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	stát, formy státu, demokracie
		Ústava ČR; občanství
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě	žák rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů	složky státní moci, jejich orgány a instituce
		státní správa a samospráva

Výchova k občanství	7. ročník	
obcí, krajů a státu	a státu	
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	žák objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	stát, formy státu, demokracie
		volby a volební právo
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	žák vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	volby a volební právo
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	žák přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	majetek a vlastnictví
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	žák objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	občanské právo
		majetek a vlastnictví
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	žák uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	občanské právo
		majetek a vlastnictví
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	žák dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	právo a právní řád
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	žák rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	právní ochrana, soustava soudů
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	žák rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	trestný čin a přestupek
VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy	*žák chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*	*státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů*
VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	*žák si uvědomuje rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*	*protiprávní jednání, trestný zákoník*
Tematický celek - **Mezinárodní vztahy, globální svět**		
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	*žák uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování*	*práva občanů v ČR v rámci EU*
Tematický celek - **Člověk ve společnosti**		
VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla	*žák respektuje mravní principy a pravidla společenského*	*člověk ve společnosti, rodina, spolužáci, sociální*

Výchova k občanství	7. ročník	
společenského soužití	*soužití*	*skupiny*
VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	*žák respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*	*kultura a umění, hmotná a nehmotná kultura, masová kultura, práce s fake news*
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, formy participace žáků na životě místní komunity		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami		

Výchova k občanství	**8. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní • Kompetence digitální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk ve společnosti**		
VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	*žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*	*psychologie osobnosti (sebepoznání, sebehodnocení, charakter, temperament, nadání, talent, genialita)*
VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	*žák respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*	*sociální chování (komunikace, agresivita, pasivita, asertivita, vrstevnická skupina), minoritní skupina*
Tematický celek - **Člověk, stát a hospodářství**		
VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	*žák ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení a vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*	*finanční gramotnost (hotovostní a bezhotovostní platba, hospodaření, práce, výroba, trh, půjčky a úvěry)*
VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí	*žák uvede příklady služeb, které banky nabízejí*	*banka, bankovní služby*
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	žák na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	nabídka a poptávka fungování trhu tržní hospodářství
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	žák na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	nástroje hotovostního a bezhotovostních plateb debetní a kreditní karty
Tematický celek - **Člověk, stát a právo**		
VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování	*žák uvede základní prvky fungování demokratické*	*demokracie, demokratický stát, rok 1989, politické*

Výchova k občanství	8. ročník	
demokratické společnosti	*společnosti*	*strany, mezinárodní organizace*
VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	*žák vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*	*základní práva a povinnosti občanů, právo a morálka, právní řád ČR, Ústava ČR*
VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu	*žák na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu*	*spotřebitel, prodávající, nakupující, reklamace*
VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	*žák uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele*	*porušení práv spotřebitele, jak se bránit*
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	žák rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	moc zákonodárná
		moc výkonná
		moc soudní
		základní práva a svobody
Tematický celek - **Mezinárodní vztahy, globální svět**		
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	žák uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	globální problémy současnosti
		oteplování
		přelidnění
		civilizační choroby
Tematický celek - **Člověk jako jedinec**		
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	osobnost, charakter, temperament sebepoznání
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	žák posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	osobnost, charakter, temperament sebepoznání
		člověk v sociálních vztazích, zvládání náročných situací
		komunikace
		duševní hygiena
		překonávání životních překážek
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	žák kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	chování a jednání
		asertivní x agresivní chování
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat	žák popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové	charakter, práce se stresem

Výchova k občanství	8. ročník	
charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	pěstování zdravé sebedůvěry
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, formy participace žáků na životě místní komunity		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami		

Výchova k občanství	**9. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Člověk ve společnosti**		
VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	*žák je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*	*lidská sexualita, odlišnosti, rasismus, xenofobie*
VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	žák kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	média reklama práce s fake news propaganda
VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	většina x menšina tolerantní chování názorové a kulturní odlišnosti
VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	žák rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	tolerantní x netolerantní chování rasismus xenofobie extremistické projevy extremistické organizace, nacismus nesnášenlivost
VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	žák objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	globální a lokální problémy souvislosti mezi globálními a lokálními problémy životní prostředí
Tematický celek - **Člověk, stát a hospodářství**		
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké	žák vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby	banky, bankovnictví

Výchova k občanství	9. ročník	
služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	online bankovnictví
		placený a přijatý úrok
		pojištění a jeho druhy
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	žák uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	hospodaření
		hospodaření státu x domácnosti
		deficit a způsoby jeho krytí
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	*žák stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*	*rodinné právo, rodinný rozpočet*
Tematický celek - **Člověk, stát a právo**		
VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu	*žák vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace*	*běžná komunikace s úřady a dalšími institucemi*
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	žák rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	státní rozpočet
		příjmy a výdaje státu
		systém sociální dávek
		hospodaření státu
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	žák diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	korupce
		příčiny a důsledky korupce
VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	*žák rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy*	*prevence zneužívání návykových látek, drogy, závislosti*
VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy	*žák chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*	*občan ČR, občan EU, státní občanství*
		hospodaření státu, daně a pojištění, státní rozpočet
VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	*žák vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*	*právo a svoboda, právní řád ČR, vlastnictví, orgány právní ochrany, smlouvy, trestní právo*
Tematický celek - **Člověk jako jedinec**		
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	*žák formuluje své nejbližší plány*	*lidská sexualita, odlišnosti, rasismus, xenofobie*
		plány do budoucnosti, volba profese
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		

Výchova k občanství	9. ročník	
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, formy participace žáků na životě místní komunity		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.9 Fyzika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	1	1	6
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Fyzika
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Vzdělávací oblast zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jeho zákonitostem. Žáci dostávají potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Žáci rozvíjejí dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů. Předmět fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Navazuje na výstupy dosažené na 1. stupni v oblasti Člověk a jeho svět – předmět přírodověda. Vzdělávání v předmětu fyzika dává žákům základ pro pochopení a využívání současných technologií, pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě a vede je k vytváření komplexního pohledu na vztah člověka a přírody. Směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních jevů v jejich vzájemné souvislosti. Žáci je poznávají specifickými poznávacími metodami: provádění experimentu, pozorování a popisování jeho průběhu, vytváření a ověřování hypotéz, analyzování výsledků a vyvozování závěrů. Žáci ve výuce sestavují jednoduché modely fyzikálních jevů, tím upevňují svoji schopnost vhodného výběru materiálu a pomůcek. Učí se hledat a odstraňovat chyby. Touto činností se tak blíží k řešení problémů v praxi. Při řešení a obhajování problémů využívají žáci nejen předchozí zkušenosti z fyziky, ale také ze zeměpisu, přírodopisu a chemie, a tím získávají ucelený pohled na přírodní jevy. Nedílnou součástí je vytváření dovedností správného měření fyzikálních veličin a rozvíjení schopnosti užití daných měření v dalších souvislostech.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět fyzika se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. s časovou dotací 2 hodiny týdně, 8. a 9. ročníku s dotací 1 hodiny týdně.
Integrace předmětů	• Fyzika

Název předmětu	Fyzika
Mezipředmětové vztahy	• Chemie
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** Žák • vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení • vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě • operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické a přírodní jevy • samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
	Kompetence k řešení problémů: Žák • přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností • vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému • samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy • ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
	Kompetence pracovní: Žák • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky • přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti

Název předmětu	Fyzika
	a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
	Kompetence digitální: Žák • využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce • chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Nedílnou součástí vyučovacího předmětu jsou studijní návštěvy vzdělávacích a vědeckých institucí, např. planetária, jaderné elektrárny, muzejních výstav týkajících se historie fyziky apod.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení nebo známky. Důraz se klade na písemné a ústní vyjadřování, porozumění fyzikálním jevům, aktivitu při vyučování. Žáci se dále učí sebehodnocení. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální možnosti a schopnosti jedince. Součástí hodnocení jsou zadávané úkoly a jejich vypracování.

Fyzika	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Látky a tělesa**		
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	žák změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	gravitační síla
		délka a její měření
		objem a jeho měření
		hmotnost a její měření
		čas a jeho měření
		teplota a její měření
		hustota a její měření
F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas	*žák změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*	látky a tělesa
		skupenství látek
		vlastnosti látek
		stavba látek
		fyzikální veličiny
		délka a její měření
		objem a jeho měření
		hmotnost a její měření
		čas a jeho měření
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	žák uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	látky a tělesa
		skupenství látek
		vlastnosti látek
		stavba látek
		struktura látek
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	žák předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	roztažnost těles

Fyzika	6. ročník	
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	žák využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	fyzikální veličiny
Tematický celek - **Elektromagnetické a zvukové děje**		
F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	*žák rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*	magnet a magnetické pole
		magnetické indukční čáry
		magnetické pole Země
		elektrický náboj, elektrování těles
		vodiče a izolanty
		elektrický proud
		elektrické napětí
F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	*žák sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod*	zdroje el. napětí
		využití el. proudu
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	elektrický proud
		elektrické napětí
		zdroje el. napětí
		využití el. proudu
		elektrický obvod
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	žák rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastnost	elektrický náboj, elektrování těles
		vodiče a izolanty
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	žák využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	magnet a magnetické pole
		magnetické indukční čáry
		magnetické pole Země
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu		

Fyzika	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Pohyb těles - síly**		
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	žák rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	pohyb tělesa
		trajektorie, pohyb přímočarý a křivočarý
		pohyb posuvný, otáčivý a složený
		rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	žák využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	rychlost tělesa
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	žák určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednic	vzájemné působení těles, síla
		skládání sil
		gravitační síla
		zákon setrvačnosti
		zákon síly
		zákon akce a reakce
		třecí síla
F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu	*žák rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu*	pohyb tělesa
		pohyb posuvný, otáčivý a složený
		rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb
F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	*žák zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů*	trajektorie, pohyb přímočarý a křivočarý
		pohyb posuvný, otáčivý a složený
		rychlost tělesa
F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	*žák rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla*	vzájemné působení těles, síla
		skládání sil

Fyzika	7. ročník	
		gravitační síla
		zákon setrvačnosti
		zákon síly
		zákon akce a reakce
		třecí síla
Tematický celek - **Elektromagnetické a světelné děje**		
F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	žák využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	přímočaré šíření světla
		stín a polostín
		zatmění Slunce a Měsíce
		fáze Měsíce
		odraz světla na rovinném zrcadle
		kulová zrcadla
F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	žák rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	lom světla
		čočky
		oko
		optické klamy
		optické přístroje
		rozklad světla hranolem
F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	*žák zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití*	přímočaré šíření světla
		stín a polostín
		odraz světla na rovinném zrcadle
		lom světla
		čočky
		optické klamy
		rozklad světla hranolem
Tematický celek - **Mechanické vlastnosti tekutin**		
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	žák využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	vlastnosti kapalin
		kapilární jevy
		hydrostatický tlak

Fyzika	7. ročník	
		Archimédův zákon
		plavání těles
		Pascalův zákon
		vlastnosti plynů
		atmosférický tlak a jeho měření
		atmosféra Země
		základy meteorologie
		Archimédův zákon pro plyny
		přetlak, podtlak, vakuum
		proudění vzduchu
F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	*žák využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*	vlastnosti kapalin
		hydrostatický tlak
		Archimédův zákon
		plavání těles
		Pascalův zákon
		vlastnosti plynů
		atmosférický tlak a jeho měření
		atmosféra Země
		Archimédův zákon pro plyny
		přetlak, podtlak, vakuum
Tematický celek - **Vesmír**		
F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země	*žák objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země*	zatmění Slunce a Měsíce
		fáze Měsíce

Fyzika	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Látky a tělesa**		
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	žák uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	částicové složení látek
		tepelná výměna
		teplo, teplota, měrná tepelná kapacita
		tepelná výměna vedením, prouděním, sáláním
		tání a tuhnutí
		vypařování, var, kapalnění
		sublimace a desublimace
		vznětový čtyřdobý motor
		zážehový čtyřdobý motor
Tematický celek - **Elektromagnetické a světelné děje**		
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	žák rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud napětí	elektrické vlastnosti látek
		elektrostatická indukce
		elektrický proud, napětí a odpor
		zapojování rezistorů
		elektrická práce, výkon, příkon a účinnost el. proudu
		spotřeba el. energie
F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	*žák rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*	elektrické vlastnosti látek
		elektrostatická indukce
		elektrický proud, napětí a odpor
		spotřeba el. energie
F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu	*žák vyjmenuje zdroje elektrického proudu*	elektrický proud, napětí a odpor
Tematický celek - **Energie**		
F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem,	žák využívá s porozuměním vztah mezi výkonem,	mechanická práce

Fyzika	8. ročník	
vykonanou prací a časem	vykonanou prací a časem	výkon
		příkon a účinnost
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	žák zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	polohová a pohybová energie
		vzájemná přeměna polohové a pohybové energie
F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	žák uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	mechanická práce
		výkon
F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	*žák pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*	polohová a pohybová energie
		vzájemná přeměna polohové a pohybové energie
		částicové složení látek
		tepelná výměna
		tepelná výměna vedením, prouděním, sáláním
		tání a tuhnutí
		vypařování, var, kapalnění
		sublimace a desublimace
		vznětový čtyřdobý motor
		zážehový čtyřdobý motor
Tematický celek - **Zvukové děje**		
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	žák rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	šíření zvuku a jeho druhy
		tón, kmitočet
		ucho jako přijímač zvuku
		hladina intenzity zvuku
		ozvěna a dozvuk
		infrazvuk a ultrazvuk
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	žák posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	ucho jako přijímač zvuku
		hladina intenzity zvuku
F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz	*žák rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz*	šíření zvuku a jeho druhy
		tón, kmitočet
		ucho jako přijímač zvuku
		ozvěna a dozvuk

Fyzika	8. ročník	
F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	*žák posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*	hladina intenzity zvuku
		infrazvuk a ultrazvuk

Fyzika	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence pracovní • Kompetence digitální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Elektromagnetické a světelné děje**		
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	vedení elektrického proudu - v kovových vodičích
		vedení elektrického proudu v kapalinách
		vedení el. proudu v polovodičích
		polovodiče
		vedení el. proudu v plynech
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	žák rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	vedení elektrického proudu - v kovových vodičích
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	žák rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	polovodiče
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	žák využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	magnetické pole vodiče
		magnetické pole cívky
		elektromagnetická indukce
		výroba střídavého proudu
		transformátory
		třífázová soustava
		elektromotory
		elektromagnetický oscilátor
		elektromagnetické vlny

Fyzika	9. ročník	
F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	*žák rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*	vedení elektrického proudu - v kovových vodičích
		vedení elektrického proudu v kapalinách
		vedení el. proudu v polovodičích
		vedení el. proudu v plynech
		magnetické pole vodiče
		magnetické pole cívky
		elektromagnetická indukce
F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu	*žák vyjmenuje zdroje elektrického proudu*	výroba střídavého proudu
		transformátory
		elektromotory
Tematický celek - **Energie**		
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	žák zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	jádro atomu
		radioaktivita
		jaderné reakce
		jaderný reaktor a jaderná energetika
Tematický celek - **Vesmír**		
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	žák objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	stavba a vznik vesmíru
		hvězdy a souhvězdí
		sluneční soustava
		ostatní tělesa sluneční soustavy
		kosmonautika
osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	*žák osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*	stavba a vznik vesmíru
		sluneční soustava
zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci	*žák zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci*	hvězdy a souhvězdí
		sluneční soustava

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.10 Chemie

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
							Povinný	Povinný	

Název předmětu	Chemie
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Vzdělávací předmět chemie učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Studuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků jejich aplikací v praktickém životě. Postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií. Dále je cílem, aby studenti získali základní návyky a pravidla pro bezpečnou práci s chemickými látkami. Rozvíjí a upevňuje dovednost poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými látkami. Rovněž klademe důraz na znalost nebezpečných látek. Vedeme žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti, do kterých zasahuje chemie. Chemie je mimo jiné i technickou a průmyslovou disciplínou, která vytváří a zajišťuje mnohé důležité podmínky fungování lidské civilizace. Předmět chemie seznamuje žáky s mnohostranným využitím chemie v různých oblastech lidské činnosti (průmysl, zemědělství, energetika, zdravotnictví, potravinářství, výživa člověka).
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku s dotací 1 hodiny týdně.
Integrace předmětů	• Chemie
Mezipředmětové vztahy	• Fyzika • Přírodopis
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu,	**Kompetence k učení:** Žák

Název předmětu	Chemie
jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	• operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy • samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
	Kompetence k řešení problémů: Žák • vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
	Kompetence pracovní: Žák • přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Nedílnou součástí vyučovacího předmětu jsou studijní návštěvy vzdělávacích a vědeckých institucí, technologických provozů, čistíren odpadních vod, provozů na zpracování odpadu, jaderné elektrárny Temelín apod.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení nebo známky. Důraz se klade na písemné a ústní vyjadřování, porozumění chemickým dějům, aktivitu při vyučování. Žáci se dále učí sebehodnocení. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální možnosti a schopnosti jedince. Součástí hodnocení jsou zadávané úkoly a jejich vypracování.

Chemie	**8. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence pracovní • Kompetence k učení	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Anorganické sloučeniny**		
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	žák porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	halogenidy, oxidy, hydroxidy, kyseliny, soli - zástupci, vlastnosti a využití
CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	žák se orientuje na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	pH roztoku, neutralizace
CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí	*žák popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí*	halogenidy, oxidy, hydroxidy, kyseliny, soli - zástupci, vlastnosti a využití
poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	*žák poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*	halogenidy, oxidy, hydroxidy, kyseliny, soli - zástupci, vlastnosti a využití
Tematický celek - **Částicové složení látek a chemické prvky**		
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	žák používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	atomy a molekuly
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	žák se orientuje v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	periodická soustava prvků
CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky	*žák uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky*	atomy a molekuly periodická soustava prvků
CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti	*žák rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*	periodická soustava prvků
Tematický celek - **Chemické reakce**		
CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich	žák rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání	chemické rovnice chemické reakce

Chemie	8. ročník	
využívání		
CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	žák aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	chemické rovnice
CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí	*žák pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*	chemické rovnice
		chemické reakce
Tematický celek - **Pozorování, pokus a bezpečnost práce**		
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek	vlastnosti látek
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	žák pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	zásady bezpečné práce
		nebezpečné látky a přípravky
CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek	*žák rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek*	vlastnosti látek
CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami	*žák pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*	zásady bezpečné práce
		nebezpečné látky a přípravky
rozpozná přeměny skupenství látek	*žák rozpozná přeměny skupenství látek*	voda
Tematický celek - **Směsi**		
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	žák rozlišuje směsi a chemické látky	směsi
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	žák vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	pH roztoku, neutralizace
CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	žák navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	určování složení roztoků
		oddělování složek ze směsi
CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	žák rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	voda
CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky	*žák pozná směsi a chemické látky*	směsi
		oddělování složek ze směsi
CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě	*žák rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě*	určování složení roztoků
CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady	*žák rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich*	voda

Chemie	8. ročník	
jejich použití	*použití*	

Chemie	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Chemie a společnost**		
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	žák zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	chemie a ekologie
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	žák aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	chemie a průmysl - chemická technologie
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	žák orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	chemie a průmysl - chemická technologie
		energetika
CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	*žák uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin*	úvod do organické chemie
CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	*žák zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*	chemie a ekologie
		chemie a průmysl - chemická technologie
Tematický celek - **Organické sloučeniny**		
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	žák rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	úvod do organické chemie
		uhlovodíky - alkany
		alkeny
		alkiny
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	žák zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	energetika
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede	žák rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich	deriváty uhlovodíků

Chemie	9. ročník	
jejich zdroje, vlastnosti a použití	zdroje, vlastnosti a použití	halogenderiváty
		kyslíkaté deriváty
		alkoholy a fenoly
		aldehydy a ketony
		karboxylové kyseliny
		deriváty karboxylových kyselin
CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	žák uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	chemické složení organismů
		sacharidy
		lipidy
		proteiny
		vitamíny
CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy	*žák vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*	uhlovodíky - alkany
		alkeny
		alkiny
CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie	*žák zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie*	energetika
CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě	*žák uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě*	chemické složení organismů
		sacharidy
		lipidy
		proteiny
		vitamíny
Tematický celek - **Anorganické sloučeniny**		
CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	*žák orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem*	úvod do organické chemie
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.11 Přírodopis

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	2	2	8
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Přírodopis
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Vzdělávací obor Přírodopis svým činnostním i badatelským charakterem umožňuje žákům získat potřebný základ pro správné a lepší pochopení přírody, zákonitostí přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich uplatnění v běžném životě. Žáci získávají nejenom znalosti, ale i určité důležité dovednosti. Jedná se především o soustavné, objektivní a stálé pozorování přírodních jevů, možnosti experimentovat a měřit, ověřovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Učí se zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, ale i hledat odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací i praktické problémy. Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností. Uvědomují si závislost člověka na přírodních zdrojích a i vlivy člověka a jeho činností na současný stav životního prostředí a také vliv na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny i důsledky ovlivňování místních i globálních ekosystémů a učí se i tyto poznatky využívat k ochraně přírody a zlepšování životního prostředí.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. V rámci přírodopisu se věnuje maximální pozornost názornosti probíraného tématu a multisenzorickému přístupu za pomoci praktických cvičení. Cílem výuky je pochopení základních vztahů a jevů v přírodě živé i neživé. Během školního roku lze zařadit do výuky projektové dny se zaměřením na všechny předměty vzdělávací oblasti člověk a příroda.
Integrace předmětů	• Přírodopis
Mezipředmětové vztahy	• Chemie • Zeměpis

Název předmětu	Přírodopis
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** Žák ▪ vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ▪ vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě ▪ operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy ▪ samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti ▪ poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
	Kompetence k řešení problémů: Žák ▪ vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností ▪ vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému ▪ kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
	Kompetence komunikativní: Žák ▪ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu ▪ naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje ▪ rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků

Název předmětu	Přírodopis
	a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
	Kompetence sociální a personální: Žák ▪ účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ▪ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ▪ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají ▪ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
	Kompetence občanské: Žák ▪ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka ▪ chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Součástí vyučovacího předmětu Přírodopis jsou laboratorní práce (pokus, pozorování, práce s lupou, mikroskopem).
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení nebo známky. Žáci se dále učí sebehodnocení i hodnocení ostatních spolužáků pomocí popisného jazyka. Hodnotit mohou jednotlivci i skupiny. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální možnosti a schopnosti jedince. Součástí hodnocení jsou i zadávané úkoly a jejich vypracování.

Přírodopis	**6. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Obecná biologie a genetika**		
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	žák rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	planeta Země
		vznik života na Zemi
		evoluční teorie, vývoj života na Zemi
		projevy života
		podmínky pro život
		sinice
		řasy
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	žák vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	evoluční teorie, vývoj života na Zemi
		projevy života
		buňka
P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	žák uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	viry
		bakterie
pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka	*žák pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*	*význam rostlin a živočichů*
P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života	*žák se orientuje v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života*	*projevy živých organismů*
		buňka rostlinná a živočišná
		jednobuněční a mnohobuněční
		pletiva, tkáně, orgány a orgánové soustavy
		dělení buněk
		pohlavní a nepohlavní rozmnožování
		vznik života
		řasy, lišejníky

Přírodopis	6. ročník	
		prvoci, žahavci
P-9-1-07p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka	*žák uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka*	*bakterie a viry*
		kvasinky a plísně
Tematický celek - **Biologie hub**		
P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	žák rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	houby
P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	*žák rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*	*houby – stavba těla, význam, zástupci*
Tematický celek - **Biologie rostlin**		
P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	žák vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	fotosyntéza
		podmínky pro život
		buňka
P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	*žák uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*	*rostliny jedovaté, léčivé, užitkové*
Tematický celek - **Biologie živočichů**		
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	žák rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	prvoci
		žahavci
		ploštěnci
		hlístice
		měkkýši
		kroužkovci
		členovci
		pavoukovci
		korýši
		vzdušnicovci
		hmyz
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému	žák odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	proměna dokonalá a nedokonalá
		vážky
		stejnokřídlí

Přírodopis	6. ročník	
prostředí		vši
		ploštice
		rovnokřídlí
		blechy
		síťokřídlí
		motýli
		brouci
		dvoukřídlí
		blanokřídlí
		ostnokožci
Tematický celek - **Základy ekologie**		
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	žák uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	vztahy mezi organismy
		lišejníky
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	žák vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	ekosystém
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	žák uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	vliv člověka na přírodu
		ochrana přírody
Tematický celek - **Biologie člověka**		
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	žák rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	viry
		bakterie
Tematický celek - **Praktické poznávání přírody**		
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	*žák využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*	*metody poznávání přírody*
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	žák aplikuje praktické metody poznávání přírody	poznávání přírody - metody
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých		

Přírodopis	6. ročník	
druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)		

Přírodopis	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Biologie rostlin**		
P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	žák rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	systém rostlin
		výtrusné rostliny - mechorosty, plavuně, přesličky, kapradiny
		nahosemenné rostliny
		krytosemenné rostliny
		dvouděložné rostliny
		jednoděložné rostliny
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	žák odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	stavba těla rostliny - kořen, stonek, list, květ, květenství
		rozmnožování rostlin, růst a vývoj

Přírodopis	7. ročník	
		rostlinná buňka, pletiva
P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití	*žák rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití*	*vývoj rostlin, přizpůsobení rostlin*
		stavba těla vyšších rostlin – kořen, stonek, list, květ, semena, plody
		fotosyntéza a dýchání rostlin
		růst a vývoj rostlin
		rozmnožování rostlin
P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce	*žák rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*	*řasy, mechorosty, kapradiny, plavuně*
		nahosemenné a krytosemenné rostliny
Tematický celek - **Biologie živočichů**		
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	žák porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	strunatci
		ryby
		obojživelníci
		plazi - želvy a krokodýli
		plazi - ještěři a hadi
		ptáci - stavba těla, taxonomie, vývoj ptáků
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	žák zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	společenstvo lesa
		společenstvo vod a mokřadů
		společenstvo luk, pastvin a travnatých strání
		společenstvo polí a sídelních oblastí
P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	*žák porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*	*měkkýši – plži, mlži, hlavonožci*
		kroužkovci
		členovci - hlavní znaky
		hmyz – stavba těla, význam, zástupci
		obratlovci – hlavní znaky
P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	*žák rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce*	*měkkýši – plži, mlži, hlavonožci*
		kroužkovci
		pavoukovci – pavouci a roztoči
		korýši

Přírodopis	7. ročník	
		hmyz – stavba těla, význam, zástupci
		ryby – stavba těla, význam, chov ryb, sladkovodní a mořské ryby
		plazi – ještěři, hadi, želvy, krokodýli
		ptáci – stavba těla, význam, zástupci
		savci – stavba těla, skupiny savců
		obojživelníci – hlavní znaky, význam, zástupci
P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	*žák odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*	*dorozumívání a chování živočichů*
P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	*žák ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*	*vliv člověka na živočichy a jejich ochrana*
		domácí mazlíčci
Tematický celek - **Praktické poznávání přírody**		
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	*žák využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*	*poznávání přírody*
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	žák aplikuje praktické metody poznávání přírody	poznávání některých druhů rostlin a živočichů
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		

Přírodopis	7. ročník	
les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země apod.)		

Přírodopis	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Biologie člověka**		
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	žák určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	buňka a tkáně
		kosterní soustava
		svalová soustava
		oběhová soustava
		mízní soustava
		dýchací soustava
		trávicí soustava
		vylučovací soustava
		kůže

Přírodopis	8. ročník	
		smyslová soustava
		nervová soustava
		hormonální soustava
		pohlavní soustava
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	žák se orientuje v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	vývoj člověka
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	žák objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	vývoj člověka od početí do smrti
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	žák rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	první pomoc
		zdraví člověka
P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce	*žák popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce*	*svaly – typy svalové tkáně, druhy svalů*
		oběhová soustava – krev, srdce, cévy, krevní oběh, srdce
		dýchací soustava – stavba, činnost
		složky potravy, základy správné výživy
		kůže, hygiena, otužování
		hormony, žlázy s vnitřní sekrecí
		soustava kosterní
		soustava trávicí
		soustava vylučovací
		soustava nervová
		soustava smyslová
P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	*žák charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka*	*člověk jako savec*
		odlišnost člověka od ostatních živočichů
		lidské rasy
		evoluce, vývoj člověka
P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince	*žák popíše vznik a vývin jedince*	*pohlavní soustava, rozmnožování*
		vývin jedince, období lidského života
		sexuální výchova – pohlavní nemoci, antikoncepce, zodpovědné chování

Přírodopis	**8. ročník**	
P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	*žák rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*	*první pomoc při úrazu*
		nemoc – nejběžnější nemoci, jejich prevence a léčba
Tematický celek - **Biologie živočichů**		
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	žák rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	savci - vývoj, stavba těla, přizpůsobení
		hlavní skupiny savců
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	žák odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	savci - vývoj, stavba těla, přizpůsobení
		etologie
Tematický celek - **Obecná biologie a genetika**		
P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	žák uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	genetika
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země apod.)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na		

Přírodopis	8. ročník	
Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		

Přírodopis	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Neživá příroda**		
P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	žák rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	geologie jako věda
		minerály
		krystalová struktura minerálů
		fyzikální a chemické vlastnosti minerálů
		systém minerálů
		horniny - vyvřelé, usazené, přeměněné
P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	žák rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	zvětrávání
		nerostné suroviny
		výroba energie
		fosilní paliva
		jaderná energie
		obnovitelné zdroje
		geologické základy ČR
P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na	žák uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj	Země jako dynamická planeta

Přírodopis	9. ročník	
rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	litosféra
		zemětřesení
		sopečná činnost
		tektonické jevy a přeměna hornin
		činnost vody
		činnost ledovců
		činnost větru, pouště
		půdy, degradace půdy
		historie Země
		první organismy na Zemi
		evoluce
P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny	*žák pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*	*nerosty*
		fyzikální a chemické vlastnosti nerostů
		horniny – vznik, vyvřelé, usazené, přeměněné
		půdy
P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů	*žák rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů*	*vědy o Zemi*
		vznik a stavba planety Země
		vnitřní a vnější geologické děje, význam, přírodní katastrofy
		geologická období, vznik a vývoj života na Zemi
P-9-6-06p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	*žák na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*	*počasí a podnebí*
		organismus a prostředí
		vliv neživé přírody na organismy – sluneční záření, teplo, vzduch, voda
Tematický celek - **Základy ekologie**		
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	žák na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	ekosystém - živé a neživé složky
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi (mdú)	*žák uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi (mdú)*	*populace, vztahy mezi populacemi*
		ekosystémy
		významné biomy – tropické deštné lesy, savany,

Přírodopis	9. ročník	
		pouště…
P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému	*žák objasní základní princip některého ekosystému*	*ekosystémy*
P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	*žák vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*	*populace, vztahy mezi populacemi*
P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky	*žák popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky*	*základy ekologie*
		krajina
		vliv člověka na prostředí dnes a v minulosti
		prostředí a lidské zdraví
P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	*žák pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*	*globální ekologické problémy*
		nerostné bohatství
		ochrana přírody
Tematický celek - **Obecná biologie a genetika**		
má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích	*žák má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích*	*celkové opakování učiva*
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země apod.)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky		

Přírodopis	9. ročník	
prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.12 Zeměpis

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Zeměpis
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Funkce zeměpisu je nezastupitelná, protože plní integrující funkci mezi předměty přírodovědnými a humanitními. Zeměpis obohacuje celkový rozhled žáků, umožňuje jim orientovat se v současném světě, učí je uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi. Výuka v hodinách zeměpisu vede žáky k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí a osvojování hlavních geografických pojmů. Při výuce klademe důraz na práci s mapou a dalšími grafickými materiály.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku (1 vyučovací hodiny týdně), učivo navazuje na učivo vlastivědy z 1. stupně
Integrace předmětů	• Zeměpis (Geografie)
Mezipředmětové vztahy	• Přírodopis
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence komunikativní:** Žák • formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu • rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění • využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
	Kompetence sociální a personální:

Název předmětu	Zeměpis
	Žák • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
	Kompetence občanské: Žák • respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí • chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu • respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit • chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Nedílnou součástí vyučovacího předmětu jsou studijní návštěvy vzdělávacích a vědeckých institucí, např. planetária, muzejních expozic souvisejících s výukou. Dále pak exkurze spojené s návštěvou zajímavých lokalit.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení nebo známky. Žáci se dále učí sebehodnocení i hodnocení ostatních spolužáků pomocí popisného jazyka. Hodnotit mohou jednotlivci i skupiny. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální možnosti a schopnosti jedince. Součástí hodnocení jsou i zadávané úkoly a jejich vypracování.

Zeměpis	**6. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie**		
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	krajina a mapa
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	krajina a mapa
Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	*žák rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii*	krajina a mapa
		určování světových stran
Tematický celek - **Přírodní obraz země**		
Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	žák rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	vznik a vývoj počasí
Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	žák porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	celosvětové ekologické problémy
		přírodní katastrofy
		průmyslová výroba a těžba nerostných surovin
		zemědělství v různých částech světa
Z-9-2-04p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu	*žák uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*	přírodní katastrofy
Z-9-2-04p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost	*žák uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost*	ochrana přírody a krajiny
		chráněná území a národní parky
		celosvětové ekologické problémy
		průmyslová výroba a těžba nerostných surovin
		zemědělství v různých částech světa

Zeměpis	6. ročník	
Tematický celek - **Společenské a hospodářské prostředí**		
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	obyvatelstvo světa
		města a vesnice
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	průmyslová výroba a těžba nerostných surovin
		doprava osob, nákladů a informací
		cestujeme a poznáváme svět
		významné památky světa
		jak se lidé domlouvají
		politická a hospodářská seskupení států světa
Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel	*žák uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel*	obyvatelstvo světa
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí (mdú)		města a vesnice
		cestujeme a poznáváme svět
		významné památky světa
		jak se lidé domlouvají
Tematický celek - **Terénní geografická výuka, praxe a aplikace**		
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	určování světových stran
		plán pochodové trasy, orientace mapy
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	žák aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	plán pochodové trasy, orientace mapy
		odhady vzdálenosti a výšek
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	plán pochodové trasy, orientace mapy
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu (mdú)	*žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu (mdú)*	odhady vzdálenosti a výšek
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	*žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*	plán pochodové trasy, orientace mapy
Tematický celek - **Životní prostředí**		
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a	žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních	ochrana přírody a krajiny

Zeměpis	6. ročník	
kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	chráněná území a národní parky
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	tropy a subtropy
		mírný pás
		polární pás
Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	*žák umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*	tropy a subtropy
		mírný pás
		polární pás
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy; ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana; prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		

Zeměpis	6. ročník	
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		

Zeměpis	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Přírodní obraz země**		
Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	žák prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	vesmír a Země
		planeta Země
Z-9-2-02p objasní důsledky pohybů Země	*žák objasní důsledky pohybů Země*	vesmír a Země
		planeta Země
Tematický celek - **Regiony světa**		
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vesmír a Země
		planeta Země
		svět na mapě
		světadíly a oceány
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů,	žák porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných	Asie - celkový přehled
		jihozápadní Asie
		jižní Asie
		jihovýchodní Asie

Zeměpis	7. ročník	
vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	makroregionů světa a vybraných (modelových) států	východní Asie
		severní Afrika
		tropická Afrika
		jižní Afrika
		severní Amerika - celkový přehled
		Kanada
		USA
		střední Amerika
		jižní Amerika - celkový přehled
		severní část jižní Ameriky
		jižní část jižní Ameriky
		Austrálie
		Oceánie
		polární oblasti
Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Rusko, Střední Asie, Zakavkazsko
Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány	*žák vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány*	svět na mapě
		světadíly a oceány
Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	*žák charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států*	Asie - celkový přehled
		Rusko, Střední Asie, Zakavkazsko
		jihozápadní Asie
		jižní Asie
		jihovýchodní Asie
		východní Asie
		severní Afrika
		tropická Afrika
		jižní Afrika
		severní Amerika - celkový přehled
		Kanada

Zeměpis	7. ročník	
		USA
		střední Amerika
		jižní Amerika - celkový přehled
		severní část jižní Ameriky
		jižní část jižní Ameriky
		Austrálie
		Oceánie
		polární oblasti
Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů	*žák rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*	Asie - celkový přehled
		Afrika - celkový přehled
		severní Amerika - celkový přehled
		jižní Amerika - celkový přehled
		Austrálie
Tematický celek - **Společenské a hospodářské prostředí**		
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	Asie - celkový přehled
		Afrika - celkový přehled
		severní Amerika - celkový přehled
		jižní Amerika - celkový přehled
		Austrálie
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	žák zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Asie - celkový přehled
		Afrika - celkový přehled
		severní Amerika - celkový přehled
		jižní Amerika - celkový přehled
		Austrálie
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	světadíly a oceány
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	žák lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	světadíly a oceány
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace	žák porovnává státy světa a zájmové integrace států	Asie - celkový přehled

Zeměpis	7. ročník	
států světa na základě podobných a odlišných znaků	světa na základě podobných a odlišných znaků	Afrika - celkový přehled
		severní Amerika - celkový přehled
		jižní Amerika - celkový přehled
		Austrálie
vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	*žák vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*	Asie - celkový přehled
Tematický celek - **Životní prostředí**		
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Afrika - celkový přehled
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
Evropa a svět; mezinárodní setkávání		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana; prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		

Zeměpis	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie**		
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	oblasti Evropy
Tematický celek - **Regiony světa**		
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	poloha, členitost a rozloha Evropy
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	žák porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	povrch Evropy
		podnebí Evropy
		vodstvo Evropy
		rostlinstvo a živočišstvo Evropy
		hospodářství v Evropě - průmysl
		hospodářství v Evropě - zemědělství
		hospodářství v Evropě - doprava
		střední Evropa
		západní Evropa
		severní Evropa
		jižní Evropa
		jihovýchodní Evropa
		východní Evropa
Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Evropská unie, NATO
Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a	*žák vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány*	poloha, členitost a rozloha Evropy

Zeměpis	8. ročník	
oceány		
Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	*žák charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států*	poloha, členitost a rozloha Evropy
		povrch Evropy
		podnebí Evropy
		vodstvo Evropy
		rostlinstvo a živočišstvo Evropy
		Evropská unie, NATO
		hospodářství v Evropě - průmysl
		hospodářství v Evropě - zemědělství
		hospodářství v Evropě - doprava
		oblasti Evropy
		střední Evropa
		západní Evropa
		severní Evropa
		jižní Evropa
		jihovýchodní Evropa
		východní Evropa
Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů	*žák rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*	hospodářství v Evropě - průmysl
		hospodářství v Evropě - zemědělství
Tematický celek - **Společenské a hospodářské prostředí**		
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	obyvatelstvo Evropy
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	žák porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	hospodářství v Evropě - průmysl
		hospodářství v Evropě - zemědělství
vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	*žák vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*	oblasti Evropy
Tematický celek - **Životní prostředí**		
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	rostlinstvo a živočišstvo Evropy
		obyvatelstvo Evropy
		hospodářství v Evropě - doprava

Zeměpis	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí, mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže		

Zeměpis	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Česká republika**		
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	žák vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	Jihočeský kraj
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	Jihočeský kraj
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	hory a nížiny v ČR
		vodstvo ČR
		zemědělství ČR
		obyvatelstvo ČR
		vesnice a města v ČR
		nerostné suroviny v ČR
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České	žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České	kraje ČR

Zeměpis	9. ročník	
republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Praha
		Středočeský kraj
		Plzeňský kraj
		Karlovarský kraj
		Královéhradecký kraj
		Pardubický kraj
		kraj Vysočina
		Jihomoravský kraj
		Olomoucký kraj
		Zlínský kraj
		Moravskoslezský kraj
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	žák uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	EU a NATO
Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy	*žák určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy*	zeměpisná poloha a rozloha ČR, sousední státy
Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost	*žák rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost*	hory a nížiny v ČR
		vodstvo ČR
Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva	*žák uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*	obyvatelstvo ČR
Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy	*žák vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy*	Jihočeský kraj
Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	*charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*	Jihočeský kraj
Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti	*žák vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*	kraje ČR
		Praha
		Středočeský kraj
		Jihočeský kraj
		Plzeňský kraj
		Karlovarský kraj

Zeměpis	9. ročník	
		Královéhradecký kraj
		Pardubický kraj
		kraj Vysočina
		Jihomoravský kraj
		Olomoucký kraj
		Zlínský kraj
		Moravskoslezský kraj
Tematický celek - **Životní prostředí**		
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	příroda ČR
		životní prostředí
Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek	*žák uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek*	příroda ČR
		zemědělství ČR
		životní prostředí
		chráněná území
		vesnice a města v ČR
		nerostné suroviny v ČR
Tematický celek - **Terénní geografická výuka, praxe a aplikace**		
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	životní prostředí
		chráněná území
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference		
poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.13 Hudební výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Hudební výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Předmět hudební výchova je součást vzdělávací oblasti Umění a kultura. Umožňuje žákům poznávání světa jinak než racionálně. Při vzdělávání v této oblasti dochází k rozvíjení estetického cítění, tvořivosti a aktivnímu vnímání hudby vnímavosti jedince k uměleckému dílu, ke schopnosti vcítit se do kulturních potřeb jiných lidí a jimi vytvořených hodnot. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu, zvuku, pohybu. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Ve svém komplexu rozvíjí celou osobnost žáka, kdy žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál, ať už při sólovém nebo skupinovém zpěvu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Na prvním stupni základního vzdělávání se žáci prostřednictvím vokálních činností učí využívat svůj hlasový potenciál, kde základem je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem hudebně pohybových činností je reagování na hudbu pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby. Žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách. Žák se učí vyjadřovat sám sebe, uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky, seznamovat se s uměleckými díly. Na druhém stupni základního vzdělávání se připomínají historické souvislosti ovlivňující kulturu a umění, volená témata přispívají k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i k hlubšímu porozumění uměleckému dílu. Výuka předmětu Hudební výchova je realizována podle učebního plánu ŠVP školy.
Integrace předmětů	• Hudební výchova

Název předmětu	Hudební výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** Žák ▪ operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
	Kompetence komunikativní: Žák ▪ rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
	Kompetence sociální a personální: Žák ▪ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
	Kompetence občanské: Žák ▪ respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. V hudební výchově střídáme činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou dobu vyučovací hodiny. Součástí hudební výchovy jsou i dopoledne s muzikoterapií a neobvyklými hudebními nástroji.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení nebo známky. Žáci se dále učí sebehodnocení i hodnocení ostatních spolužáků pomocí popisného jazyka. Hodnotit mohou jednotlivci i skupiny. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální možnosti a schopnosti jedince.

Hudební výchova	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	žák zpívá v jednohlase	zpěv v jednohlase, jednotný začátek a konec písně, jednotné tempo a síla
		držení těla a hlavy při zpěvu, dýchání, tvoření tónu, výslovnost
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	melodie stoupající, klesající
		rytmický doprovod říkadel, písní, rozpočítadlo
		Orffovy nástroje
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Orffovy nástroje
		hra na jednoduché hudební nástroje - potichu, nahlas, pomalu, rychle
		taktování
		zvuk a tón, výška a délka tónu
		hudební nástroje dechové, strunné, bicí
		poznávání hudebních nástrojů podle vzhledu
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	poslech - hudební pohádky, lidové a dětské písničky
		poslech s tanečním pohybem
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	*žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*	*poslech hudby a taneční pohyb*
		jednotný začátek i konec písně, jednotné tempo a síla, zpěv v jednohlase
		stoupající a klesající melodie
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	*žák reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*	*poslech hudby a taneční pohyb*
pozorně vnímá jednoduché skladby	*žák pozorně vnímá jednoduché skladby*	*poslech hudby a taneční pohyb*
		zvuk - tón, výška a délka jednotlivých tónů

Hudební výchova	1. ročník	
		poznávání hudebních instrumentů podle vzhledu
		poslech - hudební pohádky lidové a dětské písně
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku	*žák rozliší sílu zvuku*	*využití Orffových nástrojů*
		hra na hudební nástroje - potichu, nahlas, pomalu, rychle
		hudební nástroje dechové, strunné a bicí
		poznávání hudebních instrumentů podle vzhledu
HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu	*žák hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*	*správné držení těla a hlavy při zpěvu, dýchání, tvoření tónu, výslovnost*
		rytmický doprovod říkadel, písní a rozpočítadel

Hudební výchova	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	žák zpívá v jednohlase	zpěv v jednohlase
		pěvecký rozsah dle hlasových možností žáka
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	zpěv vzestupné i sestupné melodie
		notová osnova, houslový klíč, nota
		taktování
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	hra na jednoduché hudební nástroje
		hra na tělo (tleskání, pleskání, luskání)
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	dvoudobá chůze
		hudebně pohybové činnosti
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé	žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební	rozlišování hudebních nástrojů podle tónu

Hudební výchova	2. ročník	
hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	hudební nástroje strunné, bicí, dechové
		poslech státní hymny
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	*žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*	*jednohlasý zpěv*
		zpěv v rozsahu dle hlasových možností žáka
		sestupné i vzestupné melodie
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	*reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*	*hra na tělo - tleskání, pleskání, luskání prstů*
		chůze ve dvoudobém taktu
		hudebně pohybová činnost
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku	*žák rozliší sílu zvuku*	*hra na jednoduché hudební instrumenty*
		rozlišování hudebních instrumentů podle tónu
		nástroje hudební strunné, bicí a dechové
pozorně vnímá jednoduché skladby	*žák pozorně vnímá jednoduché skladby*	*státní hymna*
		hudebně pohybová činnost
HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu	*hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*	*jednohlasý zpěv*

Hudební výchova	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	žák zpívá v jednohlase	zpěv v jednohlase
		zpěv tónů vzestupné a sestupné řady
		píseň lidová a umělá
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	nota celá, půlová, čtvrťová, osminová
		pomlky v notovém zápise
		hudební hry
		rytmizace
		melodie v krocích i skocích
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	rytmizace
		Orffovy nástroje
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	hudební hry
		rytmizace
		metrum, tempo, dynamika
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	nota celá, půlová, čtvrťová, osminová
		pomlky v notovém zápise
		psaní houslového klíče
		čtení textu pod notovým zápisem
		pořadí tónů, zápis not do notové osnovy
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	poznávání hudebních nástrojů podle vzhledu a tónu, orchestr
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	*žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*	*Jednohlasý zpěv, jednotný začátek a konec*
		dětské a lidové písně
		zpěv podle hlasových možností žáka

Hudební výchova	3. ročník	
HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu	*žák hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*	*Správné držení těla, dýchání, výslovnost při zpěvu*
		hra na tělo - tleskání, pleskání, luskání
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	*žák reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*	*tanec - jednoduchá choreografie*
		chůze ve dvojdobém taktu
		hudebně pohybové činnosti
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku	*žák rozliší sílu zvuku*	*rytmický doprovod písní, využití Orffových nástrojů*
		výška, délka a síla tónu
pozorně vnímá jednoduché skladby	*žák pozorně vnímá jednoduché skladby*	*dětské a lidové písně*

Hudební výchova	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	zpěv písní v dur a moll tónině
		výslovnost, nasazení, tvorba tónu v adekvátním hlasovém rozsahu
		státní hymna ČR
		sbor
		notový zápis, značky
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	melodie a doprovod
		taktování - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt
		rytmizace, zápis a čtení rytmu
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	hudební forma, hudební žánry
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	hudba taneční, pochodová, populární
		kontrast a gradace
		klasická hudba - jména českých i světových skladatelů

Hudební výchova	4. ročník	
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	hudba taneční, pochodová, populární
		pohybové vyjádření melodie
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	*žák zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*	*písně lidové i umělé*
		zpěv podle textu písně
		hospodaření dechu při zpěvu
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou	*žák propojí vlastní pohyb s hudbou*	*vyjádření melodie pohybem*
		jednoduchá taneční choreografie
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	*žák doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*	*rytmický doprovod na Orffovy nástroje, hra na tělo*
		hudební nástroje bicí, strunné a dechové
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy	*žák odliší tóny podle výšky, síly a barvy*	*rozlišování hudební nástroje - rozlišování podle vzhledu i tónu*
		tón - výška, síla a barva
pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb	*žák pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb*	*státní hymna - poslech*
		klasická hudba - seznámení
správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování	*žák správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování*	*zpěv podle textu písně*

Hudební výchova	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	žák zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	lidová hudba a lidový tanec
		mollová tónina
		státní hymna ČR
		zpěv lidových i umělých písní
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	taktování - takt dvoudobý, třídobý, čtyřdobý
		čtení a zápis rytmu
		notový zápis, značky
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	hudební formy
		hudební žánry
HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	žák vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	předehra, mezihra, dohra
		rytmus, synkopa
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	předehra, mezihra, dohra
		taktování - takt dvoudobý, třídobý, čtyřdobý
		klasická hudba, jména nejznámějších skladatelů českých i světových
		rytmus, synkopa
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	jednoduché lidové tance
		tanec se zpěvem, pohybové vyjádření hudby
		pantomima, improvizace
		lidová hudba a lidový tanec
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	*žák zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*	*lidové a umělé písně*
		zpěv podle textu
		hudební hádanky

Hudební výchova	5. ročník	
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou	*žák propojí vlastní pohyb s hudbou*	*rytmický doprovod - Orffovy nástroje, hra na tělo*
		pohybové vyjádření melodie
		taneční improvizace
		jednoduchá choreografie
		pantomima
		tanec- jednoduché lidové tance
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	*žák doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*	*hudební nástroje bicí, strunné, dechové*
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy	*žák odliší tóny podle výšky, síly a barvy*	*rozlišování hudebních nástrojů podle vzhledu i tónu*
		výška, délka, barva tónu
pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb	*žák pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb*	*hudba taneční, pochodová, populární*
		některé hudební žánry
		poslech klasické hudby - vyjádření pocitů
správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování	*žák správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování*	*lidové a umělé písně*
		zpěv podle textu
		hospodaření s dechem při zpěvu

Hudební výchova	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **vokální činnosti**		
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	žák zpívá naučené písně intonačně čistě a rytmicky přesně, respektuje daný žánr	zpěv lidových i umělých písní notový zápis - pomlka
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	sólový zpěv kánon
Tematický celek - **instrumentální činnosti**		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	rytmus Orffovy nástroje bicí
Tematický celek - **hudebně pohybové činnosti**		
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	jednoduché taneční kroky, např. mazurka hudba a pohyb - balet
Tematický celek - **poslechové činnosti**		
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	žák se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	hudební výrazové prostředky
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	moderní populární hudba gospel a spirituál
ŠVP výstupy nezařazené do tematických celků		
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata	*žák doprovází písně pomocí ostinata*	rytmus Orffovy nástroje

Hudební výchova	6. ročník	
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák vnímá propojení mezi hudbou a pohybem*	jednoduché taneční kroky, např. mazurka
		hudba a pohyb - balet
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	zpěv lidových i umělých písní
		sólový zpěv
		kánon
rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	*žák rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*	bicí
uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	*žák uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	moderní populární hudba
		gospel a spirituál

Hudební výchova	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **vokální činnosti**		
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	zpěv lidových i umělých písní
		nasazení tónu, dýchání
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	vývoj lidského hlasu, mutace
		hlasový rozsah
		hlasová hygiena
Tematický celek - **instrumentální činnosti**		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	varianty jedné písně
		doprovod písně na rytmické hudební nástroje
		improvizace
		rytmus a hry s rytmem
Tematický celek - **hudebně pohybové činnosti**		
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových	žák rozpozná některé z tanců různých stylových období,	orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti,

Hudební výchova	7. ročník	
období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
		hudba a tanec – pantomima, lidový tanec, balet, výrazový tanec, společenské tance
Tematický celek - **poslechové činnosti**		
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	žák se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	hudební formy, např. koncert, vokální polyfonie, symfonie, muzikál
		zvuková technika, záznam zvuku
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	významní skladatelé novověku
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	žák vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	lidová píseň, typy lidové písně (ukolébavky, milostné, pracovní, písně k oslavám a svátkům)
		duchovní a světská hudba
ŠVP výstupy nezařazené do tematických celků		
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata	*žák doprovází písně pomocí ostinata*	doprovod písně na rytmické hudební nástroje
		rytmus a hry s rytmem
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák vnímá propojení mezi hudbou a pohybem*	orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
		hudba a tanec – pantomima, lidový tanec, balet, výrazový tanec, společenské tance
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	zpěv lidových i umělých písní
		vývoj lidského hlasu, mutace
		hlasový rozsah
		varianty jedné písně
		lidová píseň, typy lidové písně (ukolébavky, milostné, pracovní, písně k oslavám a svátkům)
pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu	*žák pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	duchovní a světská hudba
		významní skladatelé novověku
rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického	*žák rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického*	*smyčcové nástroje*

Hudební výchova	7. ročník	
orchestru	*orchestru*	
uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	*žák uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	významní skladatelé novověku

Hudební výchova	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **vokální činnosti**		
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	zpěv lidových a umělých písní
		notový zápis - melodie
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	dvojhlas, kánon
Tematický celek - **instrumentální činnosti**		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	moderní hudební nástroje
		doprovod zpívaných písní na rytmické i melodické hudební nástroje
Tematický celek - **hudebně pohybové činnosti**		
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	pohybový doprovod znějící hudby – taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
Tematický celek - **poslechové činnosti**		
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	žák se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	filmová hudba

Hudební výchova	8. ročník	
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	středověká hudba
		jazz a jeho kořeny v USA, swing, rock, rock and roll, country
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	žák vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	hudební festivaly a soutěže (např. Pražské jaro)
ŠVP výstupy nezařazené do tematických celků		
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata	*žák doprovází písně pomocí ostinata*	doprovod zpívaných písní na rytmické i melodické hudební nástroje
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák vnímá propojení mezi hudbou a pohybem*	pohybový doprovod znějící hudby – taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	dvojhlas, kánon
pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu	*žák pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	středověká hudba
		jazz a jeho kořeny v USA, swing, rock, rock and roll, country
		filmová hudba
rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	*žák rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*	*dechové nástroje*
uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	*žák uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	jazz a jeho kořeny v USA, swing, rock, rock and roll, country

Hudební výchova	**9. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **vokální činnosti**		
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	hudební rytmus, metrum, tempo – vzájemná souvislost rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při zpěvu
		zpěv lidových i umělých písní
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	reflexe vokálního projevu
		rytmus a hry s rytmem
Tematický celek - **instrumentální činnosti**		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	neobvyklé hudební nástroje, technika v hudbě
		rytmus a hry s rytmem
Tematický celek - **hudebně pohybové činnosti**		
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	jednoduché taneční kroky - blues
		lidové a kolové tance
Tematický celek - **poslechové činnosti**		
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	hudba pěti kontinentů
		moderní vážná hudba
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	žák vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	současný oblíbený interpret, skupina
ŠVP výstupy nezařazené do tematických celků		
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata	*žák doprovází písně pomocí ostinata*	rytmus a hry s rytmem

Hudební výchova	9. ročník	
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák vnímá propojení mezi hudbou a pohybem*	jednoduché taneční kroky - blues
		lidové a kolové tance
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	*žák interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	zpěv lidových i umělých písní
pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu	*žák pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	hudba pěti kontinentů
		moderní vážná hudba
rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	*žák rozpozná vybrané hudební nástroje*	*moderní a neobvyklé hudební nástroje*
uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	*žák uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	současný oblíbený interpret, skupina

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.

5.14 Výtvarná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Výtvarná výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Předmět výtvarná výchova je součást vzdělávací oblasti Umění a kultura. Umožňuje žákům poznávání světa jinak než racionálně. Při vzdělávání v této oblasti dochází k rozvíjení estetického cítění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu, ke schopnosti vcítit se do kulturních potřeb jiných lidí a jimi vytvořených hodnot. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím linie, tvaru, barvy, bodu, atp.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Na prvním stupni základního vzdělávání se se žáci prostřednictvím činností učí tvořivě pracovat, uplatňovat svoji fantazii, učí se sebevyjadřovat, uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky, poznávat zákonitosti tvorby, experimentovat, seznamovat se s uměleckými díly. Na druhém stupni základního vzdělávání se připomínají historické souvislosti ovlivňující kulturu a umění, volená témata přispívají k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i k hlubšímu porozumění uměleckému dílu. Výuka předmětu Výtvarná výchova je realizována podle učebního plánu ŠVP školy.
Integrace předmětů	• Výtvarná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k řešení problémů:** Žák ▪ vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému ▪ samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Název předmětu	Výtvarná výchova
	Kompetence sociální a personální: Žák ▪ účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ▪ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ▪ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
	Kompetence občanské: Žák ▪ respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
	Kompetence pracovní: Žák ▪ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky ▪ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Vyučovací předmět výtvarná výchova je posílen 6 vyučovacími hodinami z disponibilní časové dotace tak, aby v každém ročníku měli žáci 2 vyučovací hodiny týdně a měli tak dostatečný prostor pro svá výtvarná vyjádření. Snažíme se, aby každé dítě mohlo v hodinách výtvarné výchovy popustit uzdu své fantazii a nalézt zalíbení v předmětu. Děti dále rozvíjíme také v kulturní rovině, a to prostřednictvím tvorby tematických projektů, které se pojí s tradicemi a svátky během celého roku. Oblíbenou součástí výtvarné výchovy jsou návštěvy galerií a výstav s výtvarnou tematikou, stejně jako pobyt a tvorba v plenéru.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni pedagogem, který využívá motivačně formativní hodnocení nebo známky. Žáci se dále učí sebehodnocení i hodnocení ostatních spolužáků pomocí popisného jazyka. Hodnotit mohou jednotlivci i skupiny. Hodnocení žáků probíhá s ohledem na individuální možnosti a schopnosti jedince.

Výtvarná výchova	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence sociální a personální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	žák rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	seznámení se základními výtvarnými materiály, technikami a pomůckami
		práce s pastelkou, vodovkami, temperou, křídou, přírodninou, modelínou
		kresba, malba, modelování.
		hra s liniemi a barvami
		pozorování, třídění vlastností objektů různých tvarů a barev
		přehýbání, skládání, stříhání, trhání a lepení papíru
		práce s přírodním materiálem a jeho vlastnosti
		uspořádání objektů do celků na základě různých vlastností
		experimentování s různými výrazovými prostředky
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	žák interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, barva, barevné spektrum, míchání barev.
		hra s barvou, poznávání vlastností barev
		práce s pastelkou, vodovkami, temperou, křídou, přírodninou, modelínou
		kresba, malba, modelování.
		hra s liniemi a barvami
		přehýbání, skládání, stříhání, trhání a lepení papíru
		kresba a malba, volná kresba a malba
		uspořádání objektů do celků na základě různých vlastností

Výtvarná výchova	1. ročník	
		ilustrace textů
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	*zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*	*tvorba s pastelkou, vodovkami, temperou, křídou*
		práce s přírodninami
VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	*rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*	*hra s barvou využití vlastnosti barev*
		kresba -malba, modelování
		hra s linií a barvou
		ilustrace v dětských knihách a leporelech
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	*uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*	*hra s barvou využití vlastnosti barev*
		tvorba s pastelkou, vodovkami, temperou, křídou
		kresba -malba, modelování
		práce s přírodninami

Výtvarná výchova	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	žák v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	výtvarný materiál, techniky
		hra s barvou, vlastnosti barev
		práce s pastelkou, vodovkami, temperou, křídou, přírodní materiály
		kresba, malba, modelování
		práce s fotografií, tiskovinami, umělecká výtvarná tvorba
		ilustrátoři a ilustrace dětských knih
		linie, barvy
		využití geometrických tvarů
		využití celé plochy, plánování kresby
		přehýbání, skládání, stříhání, trhání a lepení papíru

Výtvarná výchova	2. ročník	
		experimentování s různými výrazovými prostředky
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	kresba a malba zážitku
		představení vlastního díla
		třídní vernisáž
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	*žák zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*	*práce s pastelkou, vodovkami, temperami, křídami*
		práce s papírem- trhání přehýbání, skládání, stříhání a lepení
		využití celé plochy papíru
VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	*žák rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*	*výtvarné techniky a různý materiál*
		práce s linie a barvou
		ilustrace dětských knih a leporel
		hra s barvou, využití vlastnosti barev
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	*žák uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*	*malba-kresba, modelování*

Výtvarná výchova	**3. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	žák vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	lidská postava
		ztvárnění pohybu, lidská postava, zvíře v pohybu
		práce s fotografií, tiskovinami
		experimentování s různými výrazovými prostředky
		ztvárnění vlastního zážitku
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	žák interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	výtvarné techniky - tuš, rudka, tužka, tisk
		práce s různorodým materiálem - textil, přírodniny, karton, luštěniny
		koláž
		lidská postava
		ztvárnění pohybu, lidská postava, zvíře v pohybu
		práce s fotografií, tiskovinami
		práce s plochou, prostorem, tvarem
		geometrické tvary
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	ztvárnění vlastního zážitku
		prezentace vlastního díla
		třídní, školní vernisáž
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	*žák zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*	*hra s barvou, vlastnosti barev*
		práce s pastelkami, vodovkami, temperou, křídou
		využití celé plochy, plánování kresby, malby
		kresba a malba zážitku
VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	*žák rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*	*výtvarný materiál, techniky*
		kresba, malba, modelování
		ilustrátoři a ilustrace dětských knih

Výtvarná výchova	3. ročník	
		linie, barvy
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	*žák uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*	*stříhání a lepení papíru, trhání, překládání*
		využití geometrických tvarů
		představení vlastního díla
		třídní vernisáž

Výtvarná výchova	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	žák při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	práce s přírodními materiály
		výchova k estetickému vnímání okolního světa, představivosti
		výtvarné vyjadřování osobních zážitků
		věci denní potřeby jako motiv k výtvarnému zpracování
		rozvíjení zájmu o umělecké dílo
		ilustrátoři dětské literatury
		rozvoj estetického cítění žáka, vztahu k životnímu prostředí, ke kultuře bydlení, odívání
		obličej, portrét
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	žák při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	výtvarné vyjadřování osobních zážitků
		náměty ze života dětí, dospělých, prostředí
VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v	žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové	kompozice
		organizace prostoru
		práce s voskovkami, jejich kombinace s vodovkami

Výtvarná výchova	4. ročník	
plošné, objemové i prostorové tvorbě	i prostorové tvorbě	malba při poslechu hudby
		plastika
		haptické vnímání materiálů
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	práce s přírodními materiály
		výchova k estetickému vnímání okolního světa, představivosti
		výtvarné vyjadřování osobních zážitků
		věci denní potřeby jako motiv k výtvarnému zpracování
		rozvíjení zájmu o umělecké dílo
		ilustrátoři dětské literatury
		rozvoj estetického cítění žáka, vztahu k životnímu prostředí, ke kultuře bydlení, odívání
		náměty ze života dětí, dospělých, prostředí
		obličej, portrét
		dopravní prostředky
		zvířata
		rostliny
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	žák nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	výchova k estetickému vnímání okolního světa, představivosti
		rozvíjení zájmu o umělecké dílo
		ilustrátoři dětské literatury
		rozvoj estetického cítění žáka, vztahu k životnímu prostředí, ke kultuře bydlení, odívání
		diskuze nad výtvarným dílem svým i jiných
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	*žák uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*	*práce s různým materiálem – textil a přírodní materiály*
		technika koláže
		ztvárnění námětů ze života dětí, dospělých, prostředí
		jednoduchá lidská postava

Výtvarná výchova	4. ročník	
VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	*žák rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*	*tvarné techniky - tuš, rudka, tužka, tisk*
		práce s plochou, tvarem, barvou
		ztvárnění vlastního zážitku a prožitku
		výtvarné techniky - tuš, rudka, tužka, tisk
VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	*žák při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*	*tvorba s geometrickými tvary* *malba- kresba při poslechu hudby*
VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	*žák vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla*	*prezentace svého vlastního díla*
		třídní a školní vernisáž

Výtvarná výchova	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	uhel, rudka, tisk, frotáž, tužka, tuš
		velikost a vzájemné postavení objektů, základy perspektivy
		dvojrozměrné a trojrozměrné metody zobrazení
VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	žák osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	krajina
		dopravní prostředky
		rostliny, zvířata
		malba na látku
		využití vlastní fantazie v tvorbě

Výtvarná výchova	5. ročník	
		netradiční výtvarné techniky
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	práce s modelem
		zátiší
		plastika
		film, foto
		abstrakce
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	žák nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	plakát, reklama
		komiks
		vyjádření svého názoru
		diskuze nad výtvarným dílem svým i jiných
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	*žák uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*	*vyjádření osobních zážitků v kresbě a malbě*
		prostorová kompozice
		kresba, malba -zvířata
		malba při poslechu relaxační hudby
VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	*žák rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*	*plocha, prostor- organizace*
		ilustrace a ilustrátoři dětských knih a leporel
		kombinace- voskovky s vodovkami
		netradiční výtvarné materiály a techniky
		kresba- obličej, lidská postava
		práce s fotografiemi a tiskovinami
VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	*žák při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*	*malba při poslechu relaxační hudby*
		vnímání materiálů hmatem
		vlastní fantazie v tvorbě
VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	*žák vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla*	*rozšiřování zájmu o umělecké dílo*
		debata nad výtvarným dílem
		umět vyjádřit svůj názor
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
redakce školního časopisu či internetového média; utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů		

Výtvarná výchova	5. ročník	
a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		

Výtvarná výchova	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence sociální a personální • Kompetence k řešení problémů • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Rozvíjení smyslové citlivosti**		
VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	*žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	*výtvarné vnímání linie, barvy, tvaru a objektu*
		plocha a prostor - uspořádání prvků v ploše a prostoru (práce s podobností, kontrastem, dynamickou proměnou a strukturou)
		volné vyjádření architektonických prvků, dekorativní a prostorové práce
		kresba tužkou, studijní kresba
		malba podle předlohy, fantazijní malba
		frotáž
		modelace
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	práce se skicákem, črty příprava na tvorbu

Výtvarná výchova	6. ročník	
Tematický celek - **Uplatňování subjektivity**		
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	třídění, vytváření a pojmenovávání obrazných vyjádření a vztahů mezi nimi
		interpretace výtvarných děl skrze vlastní zkušenosti, vjemy, představy a poznatky
VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	*žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*	*práce s rozmanitými druhy výtvarného materiálu*
		využívání různých výtvarných technik
		správné využití plochy a pracovního prostoru
		kreativní ztvárnění výtvarné představy
		prezentace svého výtvarného díla
		hodnocení výtvarných děl spolužáků
VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	*žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*	*kreativní ztvárnění výtvarné představy*
		prezentace svého výtvarného díla
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	tvar, stavba, linie
		kresba, malba podle předlohy, frotáž
		studijní kresba, modelace, otisky
		tuš
		fantazijní malba
		kašírování
		kombinované techniky
		práce se šablonou
		ilustrace
		výtvarné dílo a jeho působení v rovině smyslového účinku
		výtvarné dílo a jeho působení v rovině subjektivního účinku
		návštěvy galerií, výstav, expozic

Výtvarná výchova	6. ročník	
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	výtvarné dílo a jeho působení v rovině smyslového účinku
		výtvarné dílo a jeho působení v rovině subjektivního účinku
Tematický celek - **Ověřování komunikačních účinků**		
VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	*žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*	*porovnávání a vnímání výsledků vlastní práce i uměleckých děl*
		hodnocení výsledků vlastní i cizí tvorby
		obhajoba vlastního výtvarného ztvárnění
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	interpretace výtvarných děl z minulosti i současného umění
		dějiny umění - pravěké
		dějiny umění - Egypt
		dějiny umění - starověk (antické Řecko a Řím)
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	interpretace výtvarných děl
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednost pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, asertivní komunikace		

Výtvarná výchova	**7. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Rozvíjení smyslové citlivosti**		
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	třídění, vytváření a pojmenovávání obrazných vyjádření a vztahů mezi nimi
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie		interpretace výtvarných děl skrze vlastní zkušenosti, vjemy, představy a poznatky
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	zaznamenávání vlastních představ a fantazie
		práce se skicákem, příprava na tvorbu
Tematický celek - **Uplatňování subjektivity**		
VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	*žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*	*používání rozmanitých výtvarných materiálů a technik, správné využití pracovního prostoru a plochy, kreativní ztvárnění vlastní výtvarné představy, prezentace vlastního výtvarného díla, hodnocení výtvarných děl spolužáků*
VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	*žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	*vnímání barvy, tvaru a objektu*
		dekorativní a prostorové práce
		práce s fotografií, tiskovinami, reklamou
		vystřihovánky, otisky, práce s papírem
		trhaný papír, kašírování
		kresba
		malba
VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních	*žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních*	*vyjádření emocí, nálad, prožitku a představ*

Výtvarná výchova	7. ročník	
zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	*zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*	*třídění výsledků vlastní tvůrčí činnosti pro prezentaci před spolužáky*
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	práce s přírodním materiálem
		tvarování
		kombinované techniky
		tuš - celek a detail
		abstraktní malba, roztírání barev
		průhledný papír, křída
		reprodukce díla
		poštovní známka
		grafika, hra s písmem
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	výtvarné dílo a jeho působení v rovině smyslového vnímání
		výtvarné dílo a jeho působení v rovině subjektivního vnímání
		interpretace díla
Tematický celek - **Ověřování komunikačních účinků**		
VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	*žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*	*porovnávání a vnímání výsledků vlastní práce i uměleckých děl*
		hodnocení výsledků vlastní i cizí tvorby
		obhajoba vlastního výtvarného ztvárnění
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	dějiny umění - románské umění
		dějiny umění - gotika
		dějiny umění - renesance
		interpretace výtvarných děl z minulosti i současnosti
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	návštěvy galerií, interpretace výtvarných objektů
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

Výtvarná výchova	7. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, zdravé a vyrovnané sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, asertivní komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednost pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích		

Výtvarná výchova	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Rozvíjení smyslové citlivosti**		
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	třídění, vytváření a pojmenovávání obrazných vyjádření a vztahů mezi nimi
		interpretace výtvarných děl skrze vlastní zkušenosti, vjemy, představy a poznatky
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	žák zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	práce s digitálními médii
		počítačová grafika
		fotografie
		video
		animace

Výtvarná výchova	8. ročník	
Tematický celek - **Uplatňování subjektivity**		
VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	*žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*	*využití různých druhů výtvarného materiálu a technik*
		správné využití plochy a pracovního prostoru
		kreativní ztvárnění své výtvarné představy
		prezentace svého výtvarného díla
		hodnocení výtvarných děl spolužáků
VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	*žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	*linie, barva, tvar, objekt*
		uspořádání prvků v ploše a prostoru
		kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura
		architektonické prvky
		dekorativní a prostorové práce
		práce s přírodninami
		studijní kresba tužkou a perem
		malba
		lepený a mačkaný papír
		abstraktní malba
		kolorovaná kresba
		koláž
VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	*žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*	*vyjádření emoce, nálady, prožitku, představy*
		třídění výsledků vlastní tvůrčí činnosti pro prezentaci před spolužáky
		porovnávání a vnímání výsledků vlastní práce i uměleckých děl
		hodnocení výsledků vlastní i cizí tvorby
		obhajoba vlastního výtvarného ztvárnění
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	zaznamenávání vlastních přestav a fantazie
		práce se skicákem, příprava na tvorbu
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	frotáž
		zvětšenina tužkou

Výtvarná výchova	8. ročník	
		gumotisk
		studijní kresba perem
		práce s odpadovým materiálem
		abstrakce, malba, roztírání barev
		maska
		portrét
		ruce
		figurální malba
		reprodukce díla
		konstrukce z drátů
		práce s xerokopií
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	výtvarné dílo a jeho působení v rovině smyslového účinku výtvarné dílo a jeho působení v rovině subjektivního účinku
Tematický celek - **Ověřování komunikačních účinků**		
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	interpretace výtvarných děl minulosti i současného umění
		základní znalosti z dějin umění
		dějiny umění - baroko
		dějiny umění - klasicismu a empír
		dějiny umění - romantismus
		dějiny umění - realismus
		dějiny umění - impresionismus
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	návštěvy galerií
		interpretace výtvarných objektů

Výtvarná výchova	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, asertivní komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, zdravé a vyrovnané sebepojetí		

Výtvarná výchova	**9. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Rozvíjení smyslové citlivosti**		
VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	*žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	*linie, barva, tvar, objekt*
		uspořádání prvků v ploše, prostoru (kontrast, rytmus, struktura, podobnost)
		vyjádření architektonických prvků
		dekorativní a prostorové práce
		studijní kresba, hry s otisky
		kombinovaná kreslířská technika
		perokresba
		vystřihovánky
		práce s průhledným papírem, křída
		maska
		vyjádření pohybu
		logo (návrh na tašku)
		grafika, písmo
VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	*žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*	*vnímání výsledků své práce i uměleckých děl*
		hodnocení výsledků vlastní i cizí tvorby na základě smyslových vjemů a vlastních pocitů
		obhajoba vlastního výtvarného ztvárnění
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	žák zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	práce s digitálními médii
		počítačová grafika
		fotografie
		video
		animace

Výtvarná výchova	**9. ročník**	
Tematický celek - **Uplatňování subjektivity**		
VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	*žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*	*práce s různými druhy výtvarného materiálu*
		práce s rozmanitými technikami
		využití plochy a prostoru
		kreativní ztvárnění své představy
		prezentace svého výtvarného díla
		hodnocení výtvarných děl ostatních
VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	*žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*	*vyjádření emoce, nálady, prožitku*
		třídění výsledků vlastní tvůrčí činnosti pro prezentaci před spolužáky
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	třídění, vytváření a pojmenovávání obrazných vyjádření a vztahů mezi nimi
		interpretace výtvarných děl skrze vlastní zkušenosti, vjemy, představy a poznatky
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	zaznamenávání vlastních přestav a fantazie
		práce se skicákem, příprava na tvorbu
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	struktura (kresba, perokresba, malba, koláž)
		studijní kresba, otisky
		abstraktní malba
		práce s papírem, kombinované techniky
		portrét řešený různými způsoby (dějiny na vlastní kůži)
		práce s uměleckou reprodukcí
		barevné pocity (využití komplementárního, světlostního, sytostního a teplotního kontrastu)
		figura
		konstrukce z drátů
		rozklad znaku - koláž z písmen

Výtvarná výchova	9. ročník	
		práce s xerokopií
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	výtvarné dílo a jeho působení v rovině smyslového účinku
		výtvarné dílo a jeho působení v rovině subjektivního účinku
Tematický celek - **Ověřování komunikačních prostředků**		
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	interpretace výtvarného díla minulosti i současného umění
		základní znalosti z dějin umění
		dějiny umění - symbolismus
		dějiny umění - secese
		dějiny umění - fauvismus
		dějiny umění - expresionismus
		dějiny umění - kubismus
		dějiny umění - umění 20. a 21. století
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	návštěvy galerií
		interpretace výtvarných objektů
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, zdravé a vyrovnané sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, asertivní komunikace		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.